

SPRÁVA
O BEZPEČNOSTNEJ SITUÁCII V SLOVENSKEJ REPUBLIKE
ZA ROK 2016

Úvod

Vývoj bezpečnostnej situácie na území SR z hľadiska počtu zistených trestných činov možno považovať za pozitívny, nakoľko bol zaznamenaný pokles celkového nápadu trestných činov nielen v porovnaní s rokom 2015. Môžeme hovoriť o postupnom trende znižovania celkového nápadu trestnej činnosti s poklesom spôsobenej škody a len minimálnym poklesom percenta objasnenosti oproti roku 2015, čo sú nepochybne pozitívne ukazovatele vnútorného bezpečnostného prostredia v SR.

Celkovo bolo zistených 69 635 trestných činov, čo je v porovnaní s rokom 2015 o 3 528 trestných činov menej. Z tohto počtu trestných činov bolo 57 198 prečinov (- 7 555), 11 919 zločinov (+ 3 947), 437 obzvlášť závažných zločinov (+ 36) a 28 trestných činov spáchaných za účinnosti zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (- 9). Zistenou trestnou činnosťou bola spôsobená celková škoda vo výške 382 409 000 eur, čo je o 14 040 000 eur menej ako v roku 2015. Denne bolo na našom území spáchaných v priemere 190 trestných činov, čo je v porovnaní s rokom 2015 o desať trestných činov menej.

Obetou trestného činu sa stalo 5 635 mužov a 5 637 žien. Zvýšil sa počet páchatelov s vysokoškolským vzdelaním a klesol počet páchatelov so stredoškolským a so základným vzdelaním. Stíhaných a vyšetrovaných bolo celkom 43 426 osôb, z toho 2 554 mladistvých a 861 maloletých. O recidívu išlo u 3 008 páchatelov, čo je v porovnaní s rokom 2015 takmer 0,10 % recidivistov menej. Nezamestnaných páchatelov bolo 14 406. Celkom bolo stíhaných 1 332 cudzincov, čo je o 124 osôb menej ako v roku 2015.

Pokles trestných činov nastal u majetkovej, ekonomickej a zostávajúcej kriminalite, pričom u násilnej a mravnostnej kriminality bol zaznamenaný mierny nárast. Zároveň môžeme konštatovať, že pri celkovom poklese nápadu trestných činov v porovnaní s rokom 2015 došlo k miernemu zníženiu percentuálnej objasnenosti o 0,32 % na úroveň 56,74 %.

V štruktúre trestnej činnosti zaznamenanej na území SR dlhodobo dominuje majetková trestná činnosť, ktorá v roku 2016 predstavovala z celkového počtu zistených trestných činov 39,41 % (27 440 prípadov), ekonomická trestná činnosť 21,39 % (14 895 prípadov) a násilná trestná činnosť 9,16 % (6 382 prípadov).

Z teritoriálneho hľadiska pretrvával najvyšší výskyt trestnej činnosti v Bratislavskom kraji, na území ktorého bolo spáchaných 19,05 % (13 271) trestných činov zistených v SR. Napriek uvedenej skutočnosti vývoj trestnej činnosti má v Bratislavskom kraji klesajúci charakter, nakoľko v roku 2016 bolo zistených o 874 trestných činov menej ako v roku 2015, pri súčasnom zachovaní objasnenosti na úrovni 40,55 %. Najnižší výskyt trestnej činnosti bol zaznamenaný v Trenčianskom kraji, na území ktorého bolo spáchaných 8,81 % (6 140) trestných činov. Najvyššia objasnenosť trestných činov na úrovni 69,61 % bola dosiahnutá v Prešovskom kraji.

Úroveň kriminality v jednotlivých regiónoch SR vo všeobecnosti závisí najmä od hospodárskej a sociálnej aktivity obyvateľstva. Jej nárast alebo pokles ovplyvňuje početnosť obyvateľstva, výskyt objektov záujmu páchatelov a sociálna úroveň obyvateľstva, a s tým súvisiace zabezpečovanie životných potrieb. Na úroveň objasňovania kriminality má najzásadnejší vplyv sofistikovanosť jej páchania, latentnosť, nové trendy v páchaní a miera pracovnej zaťažnosti príslušníkov Policajného zboru (ďalej len „policajt“).

Vo vývoji kriminality sa v ďalšom období predpokladá zachovanie doterajšieho pozitívneho trendu poklesu celkovej kriminality a v rámci jej štruktúry minimálne stabilizácia u majetkovej a násilnej kriminality. Možný nárast prichádza do úvahy len v oblasti ekonomickej kriminality, a to najmä u hospodársky aktívnych regiónov, akým je Bratislavský

kraj.

1. Opatrenia prijímané za účelom zlepšenia bezpečnostnej situácie, zníženia kriminality a dopravnej nehodovosti

Pri prijímaní a realizácii opatrení zameraných na zlepšenie bezpečnostnej situácie v SR mala v hodnotenom období významný vplyv aj vysoká miera migrácie obyvateľstva z krajín blízkeho východu a severnej Afriky napriek tomu, že SR zasahovala len okrajovo, ako aj nárast teroristických útokov zaznamenaných v strednej Európe. Dôležitou skutočnosťou bolo tiež konanie predsedníctva SR v Rade EÚ (ďalej len „SK PRES“) v druhom polroku 2016, a s tým súvisiaca potreba zabezpečenia a realizácie príslušných bezpečnostných opatrení.

Opatrenia, ktoré boli prijímané, vychádzali z dôslednej analýzy nápadu protiprávnej činnosti, jej štruktúry a dynamiky, na základe ktorej bol výkon služby policajtov plánovaný najmä do miest predpokladaného nápadu trestnej činnosti, miest, kde sa mohli zdržiavať páchatelia trestnej činnosti alebo nachádzať veci pochádzajúce z trestnej činnosti. Opatrenia boli realizované formou zvýšenia a zefektívnenia výkonu hliadkovej a obchôdzkovej služby alebo vykonávaním policajných akcií podľa aktuálnej operatívnej situácie a aktuálneho vývoja nápadu trestnej činnosti. K zníženiu celkového nápadu trestnej činnosti prispel aj nerovnomerný režim vo výkone služieb operatívnych hliadok realizovaný v niektorých KR PZ, ktorý bol dôležitý v objasňovaní ekonomickej kriminality, hlavne pri dokumentácii zneužívania platobných kariet a výskytu falzifikátov.

Stav na úseku trestnej činnosti v roku 2016 sa oproti roku 2015 zlepšil aj zvýšením počtu policajtov služby poriadkovej polície PZ v priamom výkone služby, aj z dôvodu realizácie bezpečnostných opatrení počas konania SK PRES a vyhlásenými opatreniami v nadväznosti na uskutočnené teroristické útoky v strednej Európe.

Celkovo pozitívny vývoj bezpečnostnej situácie v obvode železničných dráh, nápade trestnej činnosti a jej objasnenosti sa podarilo dosiahnuť aj napriek zvýšenému počtu cestujúcej verejnosti prepravenej vlakmi osobnej prepravy, a to najmä priebežným vyhodnocovaním bezpečnostnej situácie a následným cieľovým plánovaním hliadkových služieb a vykonávaním policajných akcií. Výkonom služby zameraným aj na železničné priecestia s cieľom pozitívne ovplyvniť nehodovosť medzi účastníkmi cestnej premávky a účastníkmi železničnej dopravy, sa podarilo znížiť počet nehôd na železničných priecestiach až o 31% oproti roku 2015.

Na základe analýz rizík nelegálnej migrácie na území SR, spracovaných v súlade so spoločným integrovaným modelom analýzy rizík EÚ/Schengenu, boli za účelom eliminácie nelegálnej migrácie a nežiaducich javov z nich vyplývajúcich prijímané opatrenia na všetkých troch úrovniach (strategickej, regionálnej a miestnej). Tieto opatrenia boli pravidelne vyhodnocované a aktualizované.

Pre ochranu vnútornej bezpečnosti a na zamedzenie negatívnych dopadov nelegálnej migrácie, bol v hodnotenom období vypracovaný zákon č. 82/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Predmetným zákonom sa transponovala Smernica EP a Rady 2014/36/EÚ o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účel zamestnania ako sezónni pracovníci (smernica o sezónnych pracovníkoch) a Smernicu EP a Rady 2014/66/EÚ o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín v rámci vnútropodnikového presunu (smernica o vnútropodnikovom presune).

V súvislosti s elimináciou vnútro-schengenskej migrácie v dôsledku migračnej krízy, ktorá sa na území SR prejavovala tranzitnou migráciou najmä z územia Maďarska v nadväznosti na západobalkánsku trasu, bola v roku 2016 zriadená zahraničná jednotka PZ. V rámci zahraničnej jednotky PZ boli zriadené spoločné pracovné tímy, ktorých členovia sa zúčastňovali spoločných operácií organizovaných agentúrou FRONTEX a spoločných operácií na území tretích krajín na základe bilaterálnych dohôd.

K opatreniam smerujúcim k zlepšeniu bezpečnostnej situácie na území SR možno zaradiť aj plnenie úloh, ktoré vyplývali pre PZ z koncepcií prijatých na úrovni vlády SR a Ministerstva vnútra SR. Tie boli rozpracované na podmienky PZ a následne realizované v podobe konkrétnych úloh.

K Národnej stratégii na ochranu detí pred násilím boli plnené úlohy spočívajúce v zintenzívnení spolupráce so zainteresovanými subjektmi, v zbere a analýzach dát, vo vzdelávaní zainteresovaných subjektov a zvyšovaní povedomia v dotknutej problematike prostredníctvom kampaní. K Národnému akčného plánu pre deti na roky 2013 - 2017 bol realizovaný pravidelný monitoring trestnej činnosti mládeže a trestnej činnosti páchanej na mládeži za účelom eliminovať nedostatky pri objasňovaní prípadov tejto trestnej činnosti.

Na úseku daňovej trestnej činnosti boli plnené opatrenia a úlohy vyplývajúce z Akčného plánu boja proti daňovým podvodom na roky 2012 až 2016 (aktualizované uznesením vlády SR č. 380/2015 z 8. júla 2015), ktorý predstavuje súbor 30 úloh v oblasti trestného práva, daňového práva, prierezových opatrení a inštitucionálnych opatrení týkajúcich sa aj PZ. Medzi opatrenia smerujúce k zlepšeniu bezpečnostnej situácie v oblasti daňovej kriminality môžeme zaradiť aj vypracovanie metodické pomôcky k tzv. „finančnému vyšetrovaniu“ v služobnej činnosti odborov kriminálnej polície PZ (ďalej len „OKP PZ“), ktorá bola posúdená Generálnou prokuratúrou SR.

Na úseku boja proti automobilovej kriminalite boli realizované viaceré opatrenia súvisiace najmä s pripojením SR k informačným systémom INVEX (prepojenie pátrania po vozidlách s IS výrobcov) a EUVID (identifikácie vozidiel) a pokračovala tiež spolupráca s nemeckým kriminálnym úradom za účelom zapojenia SR do fázy rozširovania informačného systému FADA - International.

V oblasti vzdelávania bolo vykonaných viacero prednášok na témy automobilová kriminalita, ochrana kultúrneho dedičstva, mravnostná trestná činnosť, detská pornografia, trestná činnosť páchaná mládežou, trestná činnosť páchaná na mládeži, podvody páchané na senioroch, podvody páchané v nákladnej doprave, na úseku daní, falšovania platobných kariet a na úseku falšovania peňazí a cenných papierov pre poslucháčov policajného vzdelávania na Strednej odbornej škole Policajného zboru v Bratislave. Cieľom vzdelávania bolo odborne pripraviť policajtov na objasňovanie uvedených prípadov trestnej činnosti.

Na úseku prevencie za účelom ochrany seniorov a predchádzania kriminality páchanej na senioroch boli spracované návrhy a podklady do celoslovenských pravidelných preventívnych opatrení zameraných na poskytnutie odporúčaní a rád seniorom ako sa nestáť obeťami podvodníkov a zlodejov. Cieľom týchto opatrení bolo dosiahnuť pravidelnosť zverejňovania informácií zameraných na ochranu seniorov najmä v masovokomunikačných prostriedkoch (rozhlas, tlač, televízia).

Za účelom zvýšenia právnej ochrany seniorov, ako aj odstránenia foriem násillia a zlého zaobchádzania so seniormi, bol zo strany PZ iniciovaný návrh novely Trestného zákona schválený zákonom č. 316 zo dňa 25. októbra 2016. Predmetnou novelou Trestného zákona bol zavedený inštitút chránenej osoby do kvalifikovaných skutkových podstát dotknutých trestných činov, pričom páchatelom v súčasnom období hrozí za spáchanie trestného činu

podvodu alebo krádeže na seniorovi (chránenej osobe, teda osobe vyššieho veku, t.j. osobe staršej ako 60 rokov) trest odňatia slobody od troch do desať rokov.

Na základe analýz dopravnej nehodovosti boli prijímané opatrenia zamerané predovšetkým na zníženie počtu dopravných nehôd s následkom na živote alebo zdraví a na eliminovanie tých najzávažnejších porušení pravidiel cestnej premávky. Za účelom pozitívneho ovplyvnenia vývoja dopravno-bezpečnostnej situácie boli realizované preventívne opatrenia (Rýchlostný maratón, Deň zodpovednosti, Jablko-citrón, Biela palica, preventívne kontroly za účasti Slovenského Červeného kríža a rozdávanie reflexných pásov najzraniteľnejším účastníkom cestnej premávky - chodcom a cyklistom v duchu hesla „Vidieť a byť videný“, ako aj represívne opatrenia, vďaka ktorým sa podarilo dosiahnuť priaznivý vývoj v počte dopravných nehôd a ich následkov.

2. Vybrané ukazovatele jednotlivých druhov kriminality

2.1. Násilná kriminalita

U násilnej kriminality s počtom 6 382 zaznamenaných trestných činov bol zistený nárast o 696 trestných činov v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Kladne môžeme hodnotiť mierny nárast objasnenosti na úroveň 76,01 %, čo znamená, že sa zvýšil počet objasnených trestných činov o 561. Za pozitívum môžeme považovať intenzívnejšiu prácu polície v odhaľovaní latentnej formy tejto kriminality v oblasti domáceho násillia, čo prinieslo nárast počtu zistených trestných činov nebezpečného vyhrážania a týrania blízkej a zverenej osoby.

Celkový nápad počtu vražd (60) zaznamenal mierny nárast objasnenosti o 5 % na úroveň 71,67 %. Pozitívom je, že nebola spáchaná žiadna vražda s rasovým a so sexuálnym motívom. Najviac trestných činov vražd bolo spáchaných na území Trnavského kraja (10) a Košického kraja (10) a najmenej na území Nitrianskeho kraja (5). Taktiež nedošlo k spáchaniu úkladnej vraždy alebo iného závažného násilného trestného činu na verejnosti brutálnym spôsobom (napríklad použitím nástražno-výbušného systému).

Najpočetnejšiu skupinu násilných trestných činov tvorili trestné činy nebezpečného vyhrážania v počte 2 270, pri ktorých bol zaznamenaný nárast o 486. Napriek tejto skutočnosti sa podarilo udržať relatívne stabilnú objasnenosť na úrovni 89,6 %.

Trestných činov týrania blízkej a zverenej osoby bolo zistených 453, čo je v porovnaní s rokom 2015 o 181 trestných činov viac. Objasnených bolo 246 trestných činov, čo predstavuje 54,30 % objasnenosť. Za tento trestný čin bolo stíhaných 269 osôb, pričom 86 osôb ho spáchalo pod vplyvom alkoholu. Z hľadiska vzťahu páchatel'a a obeť prevažovali prípady, kedy bol páchatel' v manželskom alebo obdobnom vzťahu k obeť (napr. jej druh). Páchatel'mi tejto trestnej činnosti boli najmä osoby mužského pohlavia vo veku 31 - 60 rokov. Obeťami boli v prevažnej miere ženy, deti a mladiství.

U lúpeží v celkovom počte 526 trestných činov pokračoval pokles počtu zistených prípadov, pričom objasnenosť lúpeží stúpila o 2,74 % na úroveň 67,49 %. Pri trestných činoch lúpeže bola zbraň použitá v 84 prípadoch, z toho v 23 prípadoch išlo o strelnú zbraň. Z teritoriálneho hľadiska boli lúpeže páchané najmä v mestských aglomeráciách, akými sú Bratislava a Košice. Najviac lúpeží bolo spáchaných v Košickom kraji (97) a najmenej v Prešovskom kraji (31). V hodnotenom období opäť dominovali tzv. pouličné lúpeže, keď sa páchatel' alebo malá skupinka páchatel'ov pod hrozbou násillia alebo násillím zmocnila cudzej veci (najmä finančná hotovosť, mobilné telefóny) na konkrétnej osobe. Najviac takýchto lúpeží bolo zaznamenaných v Košickom kraji (93) a najmenej v Prešovskom kraji (31). Pri lúpežiach v objektoch spáchaných v predajniach (14), bankách (10), stávkových kanceláriách (4) a na čerpacích staniach (4) bol modus operandi oproti iným rokom

nezmenený. Z hľadiska počtu zistených lúpeží v bankách bolo osem spáchaných na území Bratislavského kraja, z ktorých boli dve objasnené.

Trestných činov vydierania bolo zaznamenaných 566, čo je až o 131 prípadov viac ako v roku 2015. Zároveň bol zaznamenaný nárast v počte objasnených trestných činov o 109. Objasnenosť dosiahla úroveň 71,55 %, čo predstavuje oproti roku 2015 nárast o 3,50 %.

Na úseku požiarov bolo celkom zaznamenaných 503 trestných činov, čo je o 20 prípadov menej ako v roku 2015, pričom bol zaznamenaný nárast počtu objasnených trestných činov o 15 (v roku 2016 bolo objasnených 74) a taktiež nárast objasnenosti o 3,43 % na úroveň 14,71 %.

Na úseku nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami bolo zaznamenaných 373 trestných činov, čo je o 20 prípadov menej ako v roku 2015, pričom bol zaznamenaný aj pokles počtu objasnených trestných činov o 11 (v roku 2016 bolo objasnených 209 prípadov).

V roku 2016 bol zaznamenaný znížený dopyt po expanzných zbraniach, ako reakcia na novelizáciu zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorým bol zakázaný predaj zbraní kategórie „D“ (zbrane expanzné a deaktivované) na diaľku. Zaznamenaný však bol zvýšený predaj a dopyt po flobertových a perkusných zbraniach na diaľku, nakoľko sú rovnako ľahko reaktivovateľné a je ich možné predávať cez internet bez nutnosti identifikácie záujemcu. V tejto súvislosti pokračoval trend „profesionalizácie“ spätnej reaktívácie zbraní, ktorú vykonávali remeselne zručné osoby, vlastníace a používajúce moderné nástroje a CNC technológie, pričom EUROPOL túto činnosť eviduje ako nový druh podpornej trestnej činnosti nedovoleného obchodovania so zbraňami pod názvom „Crime as a service“.

V roku 2017 predpokladáme nárast predaja flobertových a perkusných zbraní, čo sa môže javiť ako bezpečnostné riziko tak pre SR, ako aj pre celú EÚ s následnou potrebou novelizácie príslušného zákona v podobnom smere, ako to bolo v súvislosti s expanznými zbraňami.

2.2. Mravnostná kriminalita

Pri mravnostných trestných činoch (950 prípadov) došlo k nárastu počtu zistených prípadov o 122, ale aj k nárastu v počte objasnených trestných činov o 39 (v roku 2016 objasnených 687 prípadov). Bol však zaznamenaný pokles objasnenosti o 5,94 % na úroveň 72,32 %. Nárast počtu zistených trestných činov je výsledkom zvýšenia aktivity policajtov v oblasti odhaľovania trestných činov, ktoré sa vyznačujú vysokou latentnosťou, ako aj sťaženým procesom dokazovania z hľadiska trestného konania, kde naďalej pretrváva neochota, či strach obetí spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní.

Najpočetnejšiu skupinu mravnostných trestných činov predstavoval trestný čin sexuálneho zneužívania, ktorých bolo zistených 491 a objasnených 408. Pri tomto trestnom čine rovnako ako pri trestnom čine znásilnenia sa naďalej vyskytoval prvok strachu obete z páchatel'a alebo ekonomická závislosť obete na páchatel'ovi, čo v konečnom dôsledku vyúsťovalo do strachu, resp. neochoty obete spolupracovať s PZ pri objasňovaní takejto kriminality. Pre objasňovanie tejto kriminality sú významné aj ďalšie negatívne faktory, ako sú pretrvávajúce spoločenské predsudky, odsudzovanie obete sexuálneho násillia, spôsob života obete alebo páchatel'a, odlišné normy spoločenského správania sa v určitej komunite a podobne.

Trestných činov znásilnení bolo zistených 82, čo je o päť prípadov menej ako v roku 2015. Objasnených bolo 52, pričom objasnenosť v porovnaní s rokom 2015 klesla o 2,11 % na úroveň 63,41 %. Najviac trestných činov bolo zistených v Prešovskom kraji (19)

a Košickom kraji (16), najmenej v Bratislavskom kraji (šest'). Najvyššiu objasnenosť vykazuje Košický kraj.

Na úseku sexuálneho zneužívania bolo zaznamenaných o 36 prípadov viac ako v roku 2015 (v roku 2016 zistených 514 prípadov), pričom bol zaznamenaný aj nárast počtu objasnených trestných činov o 12 prípadov, avšak objasnenosť klesla o 3,63 % na úroveň 81,52 %.

Trestných činov kupliarstva bolo o 4 prípady viac ako v roku 2015 (v roku 2016 zistených 13 prípadov) pri rovnakom počte objasnených trestných činov (v roku 2015 ako aj v roku 2016 objasnených 8 prípadov), avšak objasnenosť klesla o 27,35 % na úroveň 61,54 %.

Na úseku sexuálneho násillia bolo zaznamenaných o 17 prípadov menej ako v roku 2015 (v roku 2016 zistených 59 prípadov), a zároveň bol zaznamenaný aj pokles počtu objasnených trestných činov o 15, čo malo za následok pokles objasnenosti o 3,81 % na úroveň 71,19 %.

Na úseku detskej pornografie bolo zaznamenaných o 103 prípadov viac ako v roku 2015 (v roku 2016 zistených 157 prípadov), pričom bol zaznamenaný aj nárast počtu objasnených trestných činov o 44, avšak objasnenosť klesla o 3,56 % na úroveň 44,59 %.

2.3. Majetková kriminalita

Majetková kriminalita má z celkového pohľadu v SR dlhodobu klesajúcu charakter napriek jej dominujúcemu postaveniu v rámci celkovej kriminality. V roku 2016 bolo zistených 27 440 trestných činov, čo je v porovnaní s rokom 2015 o 1 654 trestných činov menej. Najmenej majetkových deliktov bolo zaznamenaných v Trenčianskom kraji (2 035) a najviac v Bratislavskom kraji (6 963). Súčasne poklesol aj počet objasnených trestných činov o 770, čo v konečnom dôsledku znamenalo mierny pokles objasnenosti o 0,46 %, na úroveň 38,41 %. Najvyššiu objasnenosť s 56,26 % dosiahol Prešovský kraj. Majetkovou trestnou činnosťou bola spôsobená celková škoda vo výške 51 745 000 eur, čo je v porovnaní s rokom 2015 o 11 805 000 eur menej.

U krádeží vlámaním bolo zaznamenaných 6 260 trestných činov, čo predstavuje oproti roku 2015 pokles o 602 prípadov. Objasnenosť poklesla o 2,18 % a dostala sa na úroveň 29,15 %. V rámci krádeží vlámaním najväčší podiel predstavovali krádeže vlámaním do bytov a chát. V roku 2016 bolo zaznamenaných 1 764 týchto trestných činov, čo predstavuje oproti roku 2015 pokles o 160 prípadov, pričom poklesla objasnenosť o 5,61 % na úroveň 35,66 %.

Na úseku krádeží motorových vozidiel bolo v roku 2016 zaznamenaných 1 671 trestných činov, čo je o 261 menej ako v roku 2015. Aj napriek mierne klesajúcemu počtu objasnených prípadov, objasnenosť stúpila o 4,26 % na úroveň 34,23 %. Naďalej najkradnutejšími motorovými vozidlami boli motorové vozidlá zn. Škoda (972) a Volkswagen (249). Najviac odcudzených motorových vozidiel bolo zaznamenaných v Bratislavskom kraji (575), čo je však o 42 menej ako v roku 2015. Je možné skonštatovať, že páchatelia automobilovej kriminality sa v posledných rokoch presúvajú od páchania krádeží vozidiel k podvodom, a to napríklad fingovaním krádeže vozidla s následným vylákaním neoprávneného poistného plnenia.

2.4. Ekonomická kriminalita

V ekonomickej kriminalite došlo k poklesu väčšiny trestných činov, ako aj k poklesu výšky spôsobenej škody, naopak nárast bol zistený v daňovej trestnej činnosti. Významný pokles nastal u úverových podvodov (až o 52,25 %) na úroveň 690 prípadov, ktorý bol

spôsobený najmä v dôsledku prijatia zákona č. 35/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Predmetným zákonom boli stanovené prísnejšie podmienky pre poskytovateľov úverov tzv. nebankové subjekty.

V roku 2016 bolo na území SR spáchaných 14 895 trestných činov ekonomickej kriminality, čo znamená pokles o 766 prípadov menej ako v roku 2015. Objasnených bolo 6 994, čo predstavuje 46,96 % objasnenosť. Oproti roku 2015 došlo len k minimálnemu poklesu o 0,13 % preto je možné konštatovať, že objasnenosť je stabilizovaná. Ekonomickou kriminalitou bola spôsobená škoda vo výške 303 166 000 eur, čo je o 8 509 000 eur menej ako v roku 2015.

Najvyšší podiel z ekonomickej kriminality tvorili trestné činy daňové (31,36 %), podvody (27,62 %), neoprávnené obstaranie platobnej karty (11,5 %) a trestné činy na úseku ochrany meny (9,14 %). Tieto formy páchania ekonomickej trestnej činnosti dominovali aj v roku 2015. Možno očakávať obdobné zloženie aj v budúcom období.

V oblasti daňovej kriminality bolo zaznamenaných 5 585 trestných činov, čo je nárast o 674 prípadov v porovnaní s rokom 2015 (4 911). Z daňových trestných činov väčšinu tvorili prípady týkajúce sa poistného. Objasnených bolo o 576 prípadov viac ako v roku 2015 a objasnenosť sa zvýšila o 2,58 % na úroveň 66,62 %. Daňovou trestnou činnosťou bola spôsobená škoda štátnemu rozpočtu vo výške 133 801 000 eur, čo je 44,14 % podiel z celkovej škody v ekonomickej kriminalite. U spôsobenej škody bol zaznamenaný nárast o 39 967 000 eur oproti roku 2015. Za daňové trestné činy bolo stíhaných a vyšetrovaných 3 775 osôb, čo predstavuje nárast o 266 osôb oproti roku 2015. Táto skutočnosť je znakom toho, že sa začínajú prejavovať opatrenia prijímané a realizované v oblasti boja proti daňovým podvodom. Obdobný trend môžeme očakávať aj v roku 2017.

V hodnotenom období bolo spáchaných 3 192 podvodov, čo je o 1 131 podvodov menej ako v roku 2015 (zaznamenaných 4 323). Bol zaznamenaný mierny pokles objasnenosti tejto trestnej činnosti, čo je z časti zapríčinené zvyšujúcimi sa nárokmi na páchanie trestných činov v ekonomike, ale aj novými formami a spôsobmi páchania podvodov prevažne prostredníctvom siete Internet, alebo využívajúc prvky umožňujúce páchanie trestnej činnosti s medzinárodným prvkom (zakladanie bankových účtov v zahraničí, medzinárodné prevody, on-line bankovníctvo). Z uvedených zistení môžeme jednoznačne predpokladať, že páchatelia postupne opúšťajú jednoduché formy páchania podvodov (najmä úverových podvodov), ktorých výnos v pomere k riziku odhalenia nie je už natoľko atraktívny.

Na úseku sprenevery bolo zistených 706 trestných činov, čo predstavuje pokles o 79 v porovnaní s rokom 2015. V počte objasnených trestných činov došlo k poklesu o 72, pričom objasnenosť dosiahla úroveň 60,34 %. Vývoj páchania uvedenej trestnej činnosti na území SR v roku 2017 by mal kopírovať predchádzajúce obdobie.

V oblasti predchádzania a odhaľovania legalizácie príjmov z trestnej činnosti boli plnené úlohy podľa zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 297/2008 Z. z.“). Od 1. januára 2016 vstúpili do účinnosti dve nepriame novelizácie zákona č. 297/2008 Z. z. Prvou novelizáciou sa predĺžila lehota inštitútu zdržania neobvyklej obchodnej operácie vykonaného povinnou osobou zo 48 hodín na 120 hodín, v prípade odstúpenia veci príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní z 24 hodín na 72 hodín. Druhá novelizácia zaviedla rozšírenie pojmu financovanie terorizmu a indikátorov neobvyklej obchodnej operácie týkajúcich sa terorizmu.

V roku 2016 bolo prijatých od povinných osôb 3 297 hlásení o neobvyklých obchodných operáciách v hodnote 1 776 387 563 eur, z ktorých bolo 187 zdržaných v celkovej hodnote 23 148 566,97 eur. Z roku 2016 bolo do roku 2017 prenesených 347 nespracovaných hlásení o neobvyklých obchodných operáciách. Z prijatých hlásení bolo 495 odstúpených orgánom činným v trestnom konaní, 1 267 Finančnému riaditeľstvu SR, 303 zahraničným finančným spravodajským jednotkám, 534 KR PZ a 87 odboru boja proti terorizmu P PZ. Organizačným zložkám NAKA P PZ bolo k ďalšej služobnej potrebe odstúpených 180 informácií.

Z analýzy hlásení o neobvyklých obchodných operáciách tak, ako v minulom roku vyplynulo, že trestná činnosť legalizácie príjmov z trestnej činnosti súvisela predovšetkým s páchaním daňovej trestnej činnosti a s páchaním trestnej činnosti majúcej prvky podvodného konania (napríklad phishing, pharming a ich kombinácie, internetové podvody, podvody s platobnými kartami, podvody s platobnými terminálmi). Internetové podvody súviseli s predstieraným predajom tovaru, viazaným na zaplatenie zálohy, prípadne celej kúpnej ceny na vopred pripravený účet v zahraničí, pričom k dodaniu tovaru zo strany predávajúceho nedošlo. Príjmy z trestnej činnosti boli, kombináciou bezhotovostných a hotovostných transakcií, zmenárenských a peňažných transferových služieb, umiestňované v krajine odlišnej od krajiny, kde bol spáchaný predikatívny trestný čin, pričom často išlo o takzvané daňové raje, resp. offshore oblasti, najmä z dôvodu legislatívy umožňujúcej neposkytnutie súčinnosti pri vyšetrovaní trestnej činnosti. Finančné prostriedky boli následne investované do legálneho podnikania v krajine pôvodu. Taktiež bol zaznamenaný zvýšený počet prípadov, v rámci ktorých boli odkláňané platby pri štandardnom platobnom obchodnom styku vo veľkých objemoch (milióny eur) na základe preniknutia do e-mailovej komunikácie obchodných partnerov a predstierania zmeny platobných údajov prijímateľa. Po zrealizovanej úhrade nasledovali bezhotovostné prevody, pričom prevádzané finančné prostriedky boli v poslednej fáze prevedené do bánk, v takzvaných „offshore“ oblastiach. Pokračovalo tiež zapájanie schrámkových a fiktívnych spoločností do zložitých obchodných schém a karuselových reťazcov v súvislosti s páchaním daňovej trestnej činnosti, v rámci ktorej boli umelo navyšované, resp. optimalizované náklady za účelom ovplyvnenia dane z pridanej hodnoty, ako aj za účelom zníženia základu pre výpočet dane.

Na úseku kontrol povinných osôb vymedzených v ustanovení § 5 zákona č. 297/2008 Z. z. bolo v roku 2016 vykonaných šesť kontrol povinných osôb, najmä z finančného sektora. Kontrolnou činnosťou bolo zistené porušenie zákonných ustanovení. Finančná spravodajská jednotka NAKA P PZ začala v tejto súvislosti správne konanie a vo všetkých prípadoch kontrol vydala rozhodnutia o uložení pokuty v celkovej výške 41 600 eur.

Nižší počet kontrol povinných osôb súvisí s uskutočnenými činnosťami v procese realizácie Národného hodnotenia rizika legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu, ktoré SR vyplýva zo 4. smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a je obligatórnou podmienkou vstupu SR do 5. kola hodnotenia Výboru expertov Rady Európy pre hodnotenie opatrení proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu Moneyval.

V oblasti preukazovania pôvodu majetku podľa zákona č. 101/2010 Z. z. o preukazovaní pôvodu majetku bolo evidovaných 27 podnetov na preskúmanie príjmov, hodnoty majetku a spôsobu jeho nadobudnutia, z ktorých 15 prešlo z roku 2015, osem prípadov bolo prijatých v roku 2016, tri prípady boli znovuotvorené po vrátení prokurátorom na doplnenie a jeden prípad bol ukončený prokurátorom po podaní tretieho podnetu. Z celkového počtu 27 prípadov bolo 17 ukončených a do roku 2017 prešlo desať prípadov. Z ukončených 17 prípadov bol v desiatich prípadoch zistený majetok nižší ako 1500-násobok

minimálnej mzdy, v troch prípadoch nebola potvrdená totožnosť oznamovateľa alebo oznámenie bolo neúplné a v troch prípadoch bol podaný podnet prokurátorovi na podanie návrhu na začatie konania o vyslovenie nadobudnutia majetku z nelegálnych príjmov.

Prípady ekonomickej kriminality predstavujú 24,56 % podiel zo všetkých trestných činov spáchaných na území SR (nárast o 3,16 % oproti roku 2015). Pri poklese celkovej kriminality síce poklesla aj ekonomická kriminalita, avšak jej podiel sa mierne zvýšil. Tento trend možno očakávať aj v nasledujúcom období, a to najmä v oblasti daňovej kriminality a legalizácie príjmu z trestnej činnosti.

3. Boj proti korupcii

V roku 2016 bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 Trestného poriadku za trestné činy korupcie (prijímanie úplatku, podplácanie, nepriama korupcia a volebná korupcia) v 72 (-32) prípadoch, pričom v 87 (+2) prípadoch bolo vznesené obvinenie podľa § 206 Trestného poriadku 141 osobám (+11). Za prijímanie úplatku bolo obvinených 41 osôb (+7), za podplácanie 67 osôb (+12), za nepriamu korupciu 22 osôb(-11) a za volebnú korupciu 11 osôb (+4) .

Pri objasnených trestných činoch prijímania úplatku bola zadokumentovaná celková suma žiadaných úplatkov vo výške 338 000 eur a suma reálne prevzatých úplatkov vo výške 314 110 eur. V súvislosti s trestnými činmi podplácania bola zadokumentovaná celková suma ponúkaných úplatkov vo výške 141 011 eur, pričom reálne boli odovzdané finančné prostriedky v celkovej výške 57 161 eur. V hodnotenom období bolo odhaľovanie trestnej činnosti korupcie smerované najmä do oblastí justície, prokuratúry, schvaľovania a čerpania nenávratných finančných príspevkov z fondov EÚ, verejného obstarávania v spoločnostiach s majoritnou účasťou štátu, výkonu miestnej samosprávy, zdravotníctva a školstva.

Vo vzťahu k obvineným subjektom za dané trestné činy môžeme zovšeobecniť, že išlo o osoby z oblasti verejnej správy (napríklad štátni zamestnanci, zamestnanci obecného úradu, poslanci obecného zastupiteľstva) a služieb (pracovníci stanice technickej kontroly, lekári, učitelia).

V súvislosti s trestnými činmi volebnej korupcie išlo najmä o „oslovenie“ minoritných skupín obyvateľstva, prevažne rómskej národnosti a ponúkanie úplatkov v peňažnej forme, forme rôznych tovarov a služieb za odovzдание hlasu v prospech konkrétneho kandidáta v rámci parlamentných volieb a komunálnych volieb.

Pri trestných činoch prijímania úplatku páchatelia postupovali zvlášť obozretne. Vyžiadanie, resp. príslub úplatku realizovali spravidla na prvom stretnutí a odovzдание úplatku, najčastejšie vo forme finančnej hotovosti bolo uskutočnené spravidla prostredníctvom ďalšej osoby. Spôsob požiadania a ponúknutia úplatku sa oproti minulému obdobiu nezmenil. Zo strany páchatel'ov prevládali nepriame slovné vyjadrenia alebo vedomé priet'ahy vo vybavovaní veci individuálneho alebo verejného záujmu. Ďalej boli využívaní sprostredkovatelia alebo všeobecne známa skutočnosť, že podmienkou kladného vybavenia požiadavky je úplatok, predovšetkým vo forme služby, resp. protislužby.

V nadväznosti na vyššie uvedené je možné konštatovať, že realizácia korupčných aktivít sa presunula na kvalitatívne vyššiu úroveň. Rovnako pokračuje trend nezájmu oznamovateľ'ov o spoluprácu s orgánmi činnými v trestnom konaní, pričom príčina tohto javu je zakorenená v zaužívaných spôsoboch spoločnosti a v povedomí občanov. Zavedenie protikorupčných telefónnych liniek prispelo len v malej miere k oznamovaniu korupčného správania, ktoré v mnohých prípadoch ostali len v rovine podozrenia.

4. Organizovaná kriminalita

Situácia na úseku organizovanej trestnej činnosti bola aj v roku 2016 porovnateľná s predchádzajúcim obdobím. V hodnotenom období bola dokumentovaná trestná činnosť deviatich zločineckých skupín a 49 organizovaných skupín, z ktorých NAKA P PZ rozložila 26 organizovaných skupín a štyri zločinecké skupiny. Vo vzťahu k organizovanej drogovej trestnej činnosti s medzinárodným prvkom bolo dokumentovaných päť organizovaných skupín, z ktorých boli rozložené dve. Zároveň bola rozložená jedna zločinecká skupina páchajúca drogovú trestnú činnosť. V súvislosti s vyšetrovaním činnosti organizovaných skupín a zločineckých skupín bolo v roku 2016 vznesené obvinenie 70 osobám ako členom piatich zločineckých skupín, resp. za trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a 141 osobám ako členom 30 organizovaných skupín.

Z analýzy preverovaných, dokumentovaných a vyšetrovaných prípadov vyplynulo, že v roku 2016 neboli, s výnimkou trestnej činnosti nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami, zaznamenané nové formy a spôsoby páchania trestnej činnosti, rovnako nebol zaznamenaný výrazný nárast alebo pokles jednotlivých druhov trestných činov. Oproti predchádzajúcemu roku, vo vzťahu k osobám podozrivým zo spáchania najmä násilnej trestnej činnosti, boli zaznamenané ako podozrivé osoby štátni príslušníci z bývalých štátov Zväzu sovietskych socialistických republík.

Rovnako, ako v roku 2015, nebolo zaznamenané v rámci SR vytvorenie novej, dominantnej zločineckej skupiny takzvaného mafiánskeho typu. V roku 2016 policajti NAKA P PZ v nadväznosti na rok 2015 zdokumentovali procesným spôsobom množstvo trestných činov, najmä násilného charakteru, spáchaných zločineckými skupinami z predchádzajúceho obdobia označovanými ako „Sátorovci“, „Takáčovci“, „Sýkorovci“ a „Piťovci“, za ktoré boli jednotlivcom vznášané obvinenia a trestné konanie bolo vedené väzobným spôsobom. Na ďalších obvinených boli vydané medzinárodné zatýkacie rozkazy a európske zatýkacie rozkazy.

Novo zdokumentované organizované skupiny páchali predovšetkým hospodársku a majetkovú trestnú činnosť, ktorá bola hlavným zdrojom finančných prostriedkov. Najmä v prípadoch hospodárskej trestnej činnosti a majetkovej trestnej činnosti boli páchatelmi osoby s odbornými znalosťami, ktorí na páchanie trestnej činnosti využívali takzvané nastrčené osoby, veľaokrát aj zo zahraničia, za účelom sťaženia dokázania trestnej činnosti. Na účely páchania trestnej činnosti zakladali a využívali obchodné spoločnosti a predstierali obchodnú činnosť.

Daňová trestná činnosť, odhaľovaná a vyšetrovaná v roku 2016, bola v prevažnej miere dobre organizovaná, zameraná na dosiahnutie neoprávnených finančných ziskov, resp. na znižovanie vlastnej daňovej povinnosti, pričom vždy išlo o útok na štátny rozpočet. Jej podstatou bol spravidla nákup a predaj tovaru a služieb v sieti slovenských dodávateľov a následné intrakomunitárne dodanie do členských štátov EÚ využívajúc systém uplatňovania odpočítania dane z pridanej hodnoty na vstupe, ktorá však v rámci obchodných vzťahov u slovenských dodávateľov nebola odvedená určeným správcom dane, ako aj systém deklarovania intrakomunitárnych dodaní oslobodených od dane z pridanej hodnoty. Potvrdil sa trend importovania tovarov a služieb z rôznych členských štátov EÚ na územie SR bez dane z pridanej hodnoty. Na dodaný tovar boli vystavované nepravdivé prvotné účtovné doklady deklarujúce jeho nadobudnutie za cenu vrátane dane z pridanej hodnoty.

V roku 2016 ako následok zavedenia kontrolného výkazu k dani z pridanej hodnoty, pokračoval trend poklesu prípadov čerpania veľkých čiastok nadmerných odpočtov dane z pridanej hodnoty. Páchatelia zamerali svoju pozornosť najmä na znižovanie vlastnej daňovej povinnosti cez reťazce rôznych spoločností, ktoré často menili. V tejto súvislosti sa

angažovali organizované skupiny páchajúce trestnú činnosť tým, že ponúkali podnikateľom znižovanie daňového základu vystavovaním faktúr na fiktívne zdaniteľné plnenia, disponujúc sieťou ovládaných spoločností. Objavil sa prípad organizovanej skupiny, kde podstatou trestnej činnosti bolo uplatňovanie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty v malých sumách, ale v niekoľkých desiatkach ovládaných obchodných spoločností nevykazujúcich účtovníctvo.

V budúcom období predpokladáme stabilizovanie a pokračovanie tohto trendu, čo znamená, že páchatelia budú zameriavať pozornosť najmä na znižovanie vlastnej daňovej povinnosti cez reťazce rôznych spoločností, ktoré sa budú často meniť. Rovnako v tejto súvislosti predpokladáme vytváranie nového typu organizovaných skupín, ktoré svoju protiprávnu činnosť zamerajú výlučne na výrobu a predaj fiktívnych dokladov v súvislosti so znižovaním základu dane.

V roku 2016 bolo vyšetrovateľmi NAKA P PZ za 132 (+22) trestných činov hospodárskych obvinených 311 (+38) fyzických osôb a jedna právnická osoba, z ktorých bolo 92 (+20) fyzických osôb obvinených za poškodzovanie finančných záujmov EÚ podľa § 261 až § 263 Trestného zákona, za skrátenie dane a poistného podľa § 276 Trestného zákona 52 (+4) osôb, za neodvedenie dane a poistného podľa § 277 Trestného zákona 67 (-20) osôb a za daňový podvod podľa § 277a Trestného zákona 57 (+36) osôb.

V oblasti poškodzovania záujmov EÚ išlo najmä o zneužívanie fondov EÚ určených na podporu zamestnanosti, pričom išlo o nízke sumy, rádovo niekoľko tisíc eur. Podstatou bolo jednoduché modus operandi, a to predkladanie falošných a/alebo nepravdivých podkladov nevyhnutných na získanie nenávratného finančného príspevku, ktorý bol použitý na iný, než deklarovaný účel. Motívom páchatel'ov bolo zlepšenie finančnej situácie, pričom v niektorých prípadoch osoby, ktoré príspevok takýmto spôsobom získali, opustili územie SR. Druhú skupinu tvorili prípady s vysokou neoprávnene získanou sumou, ktoré boli páchané zástupcami obchodných spoločností sofistickým spôsobom. Do tejto skupiny prípadov patrili aj neoprávnene získané dotácie, či už z fondov EÚ alebo zo štátneho rozpočtu na nákup zdravotníckych prístrojov a zariadení.

V rámci nelegálnej migrácie bolo zadokumentovaných desať organizovaných skupín a jedna zločinecká skupina, pričom bolo vznesené obvinenie 57 osobám. Organizované skupiny sa zaoberali v štyroch prípadoch trestnou činnosťou prevádzachstva (vrátane zločineckej skupiny), v jednom prípade účelovými manželstvami a v šiestich prípadoch trestnou činnosťou obchodovania s ľuďmi. V porovnaní s rokom 2015, kde bolo evidovaných osem organizovaných skupín sa jedná o nárast páchania tejto trestnej činnosti. Z medzinárodného hľadiska je SR vo vzťahu k organizovanej trestnej činnosti prevádzachstva najmä tranzitnou krajinou. Vo vzťahu k obchodovaniu s ľuďmi je zdrojovou krajinou, v poslednej dobe sa však stáva aj krajinou, kde sú tieto trestné činy páchané. Za účelom minimalizácie a eliminovania hrozieb a faktorov súvisiacich s uvedenou trestnou činnosťou presahujúcou hranice SR spolupracovalo P PZ so zahraničnými partnerskými zložkami susedných a iných štátov EÚ a bolo aktívne v medzinárodných pracovných skupinách v rámci organizácii EUROPOL a EUROJUST a bolo tiež členom v medzinárodných spoločných vyšetrovacích tímoch.

5. Drogová kriminalita

V drogovej trestnej činnosti došlo k výraznému poklesu páchania tejto trestnej činnosti, keď v roku 2016 bolo zistených 1 493 trestných činov, čo je o 257 trestných činov menej ako v roku 2015. Zároveň došlo k zvýšeniu objasnenosti o 4,86 % na úroveň 77,43 %. Stíhaných bolo 1 352 osôb, z ktorých bolo 80 mladistvých. Najčastejším spôsobom spáchania drogovej

trestnej činnosti bolo prechovávanie omamných a psychotropných látok pre vlastnú potrebu 938 prípadov a nedovolená výroba a držanie omamných a psychotropných látok 527 prípadov. Najvyššia objasnenosť drogovej trestnej činnosti v roku bola zaznamenaná v Trenčianskom kraji na úrovni 85,62 % a Žilinskom kraji na úrovni 80,53 %.

Z pohľadu stavu a vývoja drogovej scény nenastali v porovnaní s rokom 2015 výraznejšie zmeny. Najrozšírenejšími a najužívanejšími drogami na území SR zostali metamfetamín a rastliny rodu Cannabis (konopa). Drogovú scénu naďalej charakterizovala výroba metamfetamínu samotnými konzumentmi, ktorí ho vyrábali pre vlastnú potrebu, prípadne pre úzky okruh konzumentov z pseudoefedrínu získaného z voľnopredajných liekov ako Nurofen Stop Grip, Modafen, Paralen Grip, ktorý obsahoval nižšie množstvo účinnej látky než dovážaný metamfetamín. Rovnako, ako v roku 2015, bol metamfetamín do regiónov SR vo veľkom dovážaný najmä vietnamskými organizovanými skupinami, čo spôsobilo pokles ceny metamfetamínu. Dovážaný metamfetamín mal vyššiu kvalitu, nad 80 % množstva účinnej látky a bol pripravovaný priamo z efedrínu dovážaného z Ázie. Okrem cannabisu a metamfetamínu boli v hodnotenom období na Slovensku zachytené najmä extáza, hašiš, MDMA a kokaín.

Organizovane pôsobili predovšetkým vietnamské organizované skupiny, špecializujúce sa tradične na pestovanie a predaj rastlín rodu Cannabis/konopa a v čoraz väčšom objeme aj na výrobu metamfetamínu a albánske komunity, resp. osoby zo štátov bývalej Juhoslávie, ktoré boli zamerané na obchodovanie s kokaínom. Osoby slovenskej národnosti, na najnižšom hierarchickom stupni organizovaných/zločineckých skupín, vykonávali hlavne distribúciu metamfetamínu a rastlín rodu Cannabis (konopy). Organizovanosť skupín zaoberajúcich sa obchodovaním a distribúciou drog je možné vo väčšine prípadov charakterizovať ako vzájomnú výpomoc „ad hoc“ za účelom obstarat' si drogu pre vlastnú potrebu a predajom si zabezpečiť prostriedky na život.

Naďalej pokračoval trend predaja a konzumácie nových psychoaktívnych látok, dovážaných hlavne z Českej republiky, Poľska alebo zasielaných z krajín východnej Ázie. Nakoľko v rámci zdravotných vyšetrení osôb dochádza len k zisteniu, či neboli pod vplyvom známych omamných a psychotropných látok a v nemocniciach nedokážu zistiť, či konzumenti sú, resp. boli pod vplyvom inej, ešte neznámej látky, nie je možné určiť mieru užívania nových psychoaktívnych látok a ani stanoviť ich možné nepriaznivé účinky.

Ako dôsledok migračnej krízy v Európe predpokladáme zvýšený výskyt medzinárodného pašovania narkotík vo všeobecnosti v podobe oživenia tzv. Balkánskej cesty, ktorá by čiastočne mohla zasahovať na územie SR. Podľa informácií európskych spravodajských služieb dochádzalo často ku kombinácii využívania osôb - nelegálnych migrantov na pašovanie nelegálneho tovaru, ako aj zapojenia osôb prepojených na teroristické skupiny. Preto bude potrebné v blízkej budúcnosti zamerať operatívny záujem aj na možné riziká a prepojenia náboženského (islamského) terorizmu a nadnárodnej drogovej trestnej činnosti. Opakovanou a nepretržitou témou pre bezpečnostné orgány v tomto regióne bude v roku 2017 masívny presun obchodovania so zakázanými komoditami, vrátane narkotík z reálneho (kamenného) trhu do virtuálneho prostredia internetu (darknet, deepweb a pod.).

V roku 2017 predpokladáme možné problémy súvisiace s opätovným zapojením recidivistov prichádzajúcich z výkonu trestu odňatia slobody späť do regiónov, ktorí sú schopní vo veľmi krátkom čase obnoviť svoje kontakty a opakovane páchať trestnú činnosť, avšak na oveľa vyššej úrovni konšpirácie a utajovania kriminálnych aktivít.

6. Environmentálna a počítačová kriminalita

V roku 2016 v oblasti environmentálnej kriminality a kriminality týkajúcej sa nebezpečných materiálov došlo k určitej stabilizácii nápadu trestnej činnosti (1 573 prípadov). Objasnenosť poklesla na 62,43%, čo je o viac ako 8 % menej. Tento stav je spôsobený poklesom nápadu environmentálnych trestných činov, ktorých objasňovanie nie je náročné (krádeže dreva a niektoré formy pytliactva) a súčasný nárast nápadu trestných činov v oblasti odpadov a nelegálnych výrubov stromov a krov, kde je objasňovanie zložitejšie.

Celkovú bezpečnostnú situáciu v oblasti environmentálnej kriminality a kriminality týkajúcej sa nebezpečných materiálov možno hodnotiť ako mierne nepriaznivú. Súčasné odborné a personálne kapacity PZ sú na hranici svojich možností v oblasti odhaľovania a dokumentovania tejto trestnej činnosti, čomu nasvedčujú aj štatistické ukazovatele za posledných šesť rokov. Hlavnými problémami je zjavné zlyhávanie bežných policajných postupov pri eliminácii tejto kriminality a neodborný prístup pri riešení konkrétnych prípadov. Okrem trestnej činnosti spočívajúcej v krádežiach dreva a pri niektorých formách trestnej činnosti pytliactva je činnosť PZ pri odhaľovaní a dokumentovaní environmentálnej trestnej činnosti neuspokojivá. Najnepriaznivejším výsledkom v oblasti environmentálnej trestnej činnosti je objasnenosť trestných činov v oblasti odpadov (5,05%), kde dlhodobo PZ pôsobí v úlohe štatistu.

P PZ venovalo v poslednom období zvýšenú pozornosť identifikácii najzávažnejších protiprávných konaní v oblasti životného prostredia, pričom v súlade s hodnotením našich zahraničných partnerov môžeme konštatovať, že ide najmä o organizované formy trestnej činnosti v oblasti neoprávneného nakladania s nebezpečnými materiálmi alebo odpadmi, nelegálneho obchodu alebo inej protiprávnej činnosti s ohrozenými druhmi rastlín a živočíchov a rôznymi formami znečisťovania životného prostredia. Aj z tohto dôvodu SR počas SK PRES vypracovala a predstavila návrh „Európskeho akčného plánu pre boj s environmentálnou kriminalitou“, ktorého zámer ako samostatný dokument o boji proti trestným činom proti životnému prostrediu bol schválený Radou EU dňa 8. decembra 2016 (závery Rady EU č. 15412/16).

Na úseku počítačovej kriminality bolo zaznamenaných 1 850 trestných činov, z ktorých bolo objasnených 469. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je za sledované obdobie nápad trestných činov mierne nižší. Najvyšší nápad trestných činov bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji.

Zvýšený nápad trestných činov na úseku detskej pornografie bol spôsobený zasielaním informácií k detskej pornografii z Národného centra pre nezvestné a vykorisťované deti z USA (National Center for Missing and Exploited Children - NCMEC) prostredníctvom EUROPOL, Národnej ústredne Europol úradu medzinárodnej policajnej spolupráce P PZ na odbor počítačovej kriminality úradu kriminálnej polície P PZ ako podozrenia z výroby, prechovávanía a rozširovania detskej pornografie.

7. Extrémizmus a rasizmus

V oblasti extrémizmu neboli zaznamenané žiadne mimoriadne udalosti, ktoré by zásadným spôsobom negatívne ovplyvnili bezpečnostnú situáciu v SR. Nápad trestných činov extrémizmu v medziročnom porovnaní stúpol. Tento stav bol zapríčinený zvýšeným počtom prijatých trestných oznámení, ako aj efektívnejšou vyhľadávacou činnosťou služby kriminálnej polície. Celkovo bolo v rámci SR zistených 58 prípadov trestných činov extrémizmu, z ktorých bolo 21 prípadov objasnených. Objasnenosť bola na úrovni 36,21 %. Celkovo bolo vznesené obvinenie 21 osobám. Z hľadiska vekovej skladby obvinených osôb sa jednalo o jednu osobu mladistvú, 11 osôb vo vekovej kategórii 18 až 25 rokov a deväť

osôb vo vekovej kategórii nad 25 rokov. Všetci obvinení mali štátnu príslušnosť SR. Najvyšší nápad tohto druhu trestnej činnosti bol zaznamenaný v Trenčianskom kraji (20) a najnižší v Prešovskom kraji (2).

V prípade trestných činov extrémizmu môžeme tvrdiť, že ide častokrát o latentnú formu kriminality, u ktorej býva problém odhaliť všetky, alebo aspoň značnú časť protiprávných konaní. Spôsob páchania tohto druhu trestnej činnosti sa aj v roku 2016 presúval z „ulice“ na internet a sociálne siete. Trestná činnosť páchaná vo virtuálnom prostredí sa vyznačovala predovšetkým nenávisťnými prejavmi, útočnými vyjadreniami, ako aj prejavmi sympatií k rôznym závadovým osobám alebo objektom. Pri vyšetrovaní týchto trestných činov bola situácia o to zložitejšia, že pri takomto spôsobe protiprávneho konania častokrát nie je známe nielen miesto, kde sa skutok stal, ale ani osoba, ktorá reálne mohla naplniť skutkovú podstatu trestného činu. Jednotliví používatelia siete Internet spravidla vystupovali a aj vystupujú pod rôznymi pseudonymami alebo „nickami“, u ktorých je sťažená možnosť identifikácie konkrétnej osoby.

V priebehu roku 2016 sa na športové podujatia vo väčšej miere preniesli negatívne javy, ktoré spôsobili stratu dôvery v bezpečnosť podujatia, a z toho vyplýval aj menší záujem verejnosti o tieto podujatia. K týmto negatívnym javom patril predovšetkým radikalizmus, extrémizmus a v súvislosti s medzinárodnými zápasmi sa objavil protispoločenský fenomén hrozby globálneho terorizmu, čo posunulo problematiku do popredia záujmu štátnych inštitúcií z pohľadu ochrany všetkých účastníkov podujatí.

V rámci legislatívnych zmien Trestného zákona došlo k modifikácii príslušných skutkových podstát trestných činov extrémizmu, ako aj doplneniu novej skutkovej podstaty trestného činu apartheidu a diskriminácie skupiny osôb. Taktiež došlo k vecnej úprave osobitného kvalifikačného pojmu (osobitný motív). S účinnosťou od 1. januára 2017 došlo k zmene zákonnej úpravy týkajúcej sa vymedzenia okruhu trestných činov patriacich do pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu, ktorého pôsobnosť sa rozširuje o trestné činy extrémizmu.

Do budúcnosti môžeme predpokladať naďalej zvyšujúci sa podiel páchania tejto trestnej činnosti v prostredí „cyber space“, resp. bude v značnej miere využívaný internet, elektronické médiá a rôzne sociálne siete. Taktiež v ďalšom období nie je vylúčený nárast trestných činov extrémizmu na miestach verejnosti prístupných, a to v súvislosti s konaním rôznych verejných, kultúrnych, ako aj športových podujatí. V súvislosti s voľbami do VÚC v roku 2017 je vysoký predpoklad zvyšujúcej sa aktivity o zviditeľnenie sa jednotlivých osôb resp. skupín, ktorí sú spájaní s extrémizmom. Svoje aktivity budú zameriavať predovšetkým na šírenie svojich myšlienok a oslovovanie širokej masy obyvateľstva. Taktiež nie je vylúčená kandidatúra týchto osôb v rámci volieb do VÚC, a to z jednoznačným cieľom preniknúť do politických štruktúr na regionálnej úrovni, a tým posilniť svoj vplyv. V neposlednom rade nie je možné vylúčiť ani situácie, kde objektom prípadných útokov budú cudzí štátni príslušníci. Tieto útoky môžu byť ovplyvnené negatívnou spoločenskou situáciou vzťahujúcou sa k migračnej politike v rámci Európy. Pri prognóze budúceho vývoja v oblasti extrémizmu taktiež nie je možné vylúčiť eskaláciu napätia medzi rôznymi skupinami obyvateľov SR, ktorí sú definovaní národnosťou, etnickou príslušnosťou, vierovyznaním prípadne sexuálnou orientáciou.

8. Terorizmus

Pri analyzovaní a hodnotení bezpečnostných hrozieb za rok 2016 je možné konštatovať, že bezpečnostné prostredie v SR je doposiaľ z pohľadu terorizmu relatívne stabilizované

a pokojné, bez bezprostredných rizík a hrozieb. SR naďalej nie je primárnym cieľom ohrozenia terorizmom.

Napriek tomu v súvislosti s teroristickými útokmi v Bruseli, ako aj na základe zhodnotenia miery teroristického ohrozenia namiereného voči členským krajinám EÚ, bol na území SR vyhlásený druhý (zvýšený) stupeň teroristického ohrozenia, ktorý zostal v platnosti aj v súvislosti s ďalšími teroristickými útokmi v EÚ a počas predsedníctva SR v Rade EÚ.

V hodnotenom období boli priebežne plnené úlohy vyplývajúce z Národného akčného plánu boja proti terorizmu na roky 2015-2018, ktoré boli zamerané na zamedzovanie financovania terorizmu, predchádzanie a odstraňovanie hrozieb spojených s radikalizáciou a samoradikalizáciou osôb na internete, radikalizáciou vo vzdelávacích inštitúciách, zefektívňovanie spolupráce medzi subjektmi zapojenými do boja proti terorizmu a ďalšie.

V oblasti boja proti terorizmu resp. boja so súvisiacimi bezpečnostnými hrozbami voči SR, jej občanom i záujmom, vykonávalo svoju činnosť Národné bezpečnostné analytické centrum (ďalej len „NBAC“) s celoštátnou pôsobnosťou v oblasti bezpečnostných incidentov. NBAC v súvislosti s teroristickými útokmi v EÚ vykonávalo nepretržitú službu.

V roku 2017 je možné predpokladať mierne zvýšenie bezpečnostného rizika teroristického ohrozenia SR a jej záujmov v zahraničí súvisiace najmä s vývojom bezpečnostnej situácie v Afganistane, Iraku, Sýrii a vývojom migračnej krízy, verejne prezentovanými výzvami teroristických vodcov na rozšírenie celosvetového džihádu, ako aj s aktívnou účasťou SR v medzinárodných organizáciách a na zahraničných protiteroristických aktivitách a operáciách.

9. Stav a úroveň vyšetrovania v rámci KR PZ

V hodnotenom období pracovali vyšetrovatelia odborov kriminálnej polície na 59 686 trestných spisoch, čo je o 2 509 trestných spisov viac ako v roku 2015. Najvyšší nápad trestných spisov bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji (12 208) a najnižší v Trenčianskom kraji (5 726). Z uvedeného počtu trestných spisov prešlo z minulého obdobia 14 391, čo znamená zlepšenie o 1 284 trestných spisov oproti roku 2015.

Z celkového počtu trestných spisov bolo v hodnotenom období skončených 42 638, čo predstavuje zvýšenie počtu skončených trestných spisov v porovnaní s rokom 2015 o 969 a zvýšenie rýchlosti vyšetrovania o 2,27 % na úroveň 67,51 %. Najviac skončených trestných spisov bolo zaznamenaných v Bratislavskom kraji (7 899), najmenej v Trnavskom kraji (4 209). V rýchlosti vyšetrovania boli najvyššie výsledky zaznamenané v Košickom kraji na úrovni 80 % a najnižšie v Bratislavskom kraji 50,85 %. Napriek výraznému podstavu v obsadenosti miest vyšetrovateľov PZ v Bratislavskom kraji v porovnaní s ostatnými krajinami, tu bolo skončených o 141 trestných spisov viac ako v minulom období a výsledná rýchlosť vyšetrovania vzrástla o 3,89 %.

Návrhom na podanie obžaloby (ďalej len „NPO“) bolo skončených 9 879 trestných spisov, z toho v zákonom stanovených lehotách bolo ukončených 5 450 vecí, čo predstavuje rýchlosť vyšetrovania vo veciach skončených NPO 55,17 %. Rýchlosť vyšetrovania vo veciach ukončených NPO sa zvýšila v porovnaní s predchádzajúcim obdobím o 4,51 %. Najviac trestných spisov skončených NPO v zákonnej lehote bolo zaznamenaných v Košickom kraji (1 274).

V hodnotenom období bolo prokurátorom vrátených 612 trestných spisov na doplnenie vyšetrovania, čo je o 77 spisov menej ako v roku 2015. V percentuálnom vyjadrení podiel vecí vrátených prokurátorom na doplnenie vyšetrovania predstavoval 3,74 %. To znamená,

že kvalita vyšetrovania bola na úrovni 96,26 %. V porovnaní s rokom 2015 sa zvýšila kvalita vyšetrovania o 0,23 %. Najvyššie výsledky v kvalite vyšetrovania boli dosiahnuté v Prešovskom kraji (99,37 %) a najnižšie v Bratislavskom kraji (92,84 %).

V hodnotenom období vyšetrovatelia vydali 71 702 uznesení, čo je o 3 346 uznesení viac ako v roku 2015. Najviac uznesení bolo vydaných v Bratislavskom kraji (12 613) a najmenej v Trenčianskom kraji (6 714). Z uvedeného počtu vydaných uznesení bolo prokurátorom zrušených 1 745 uznesení, čo je o 27 uznesení menej ako v roku 2015. Uvedené sa premietlo na zvýšení zákonnosti vyšetrovania o 0,16 % na úroveň 97,57 %. Najvyššie výsledky v zákonnosti vyšetrovania boli zaznamenané v Prešovskom kraji (99,19 %) a najnižšie v Bratislavskom kraji (95,32 %).

Priemerný počet vyšetrovateľov na odboroch kriminálnej polície v SR k 31. decembru 2016 bol 1 113, čo predstavuje v porovnaní s predchádzajúcim obdobím zvýšenie stavu o 11 vyšetrovateľov. Z hľadiska obsadenosti tabuľkových miest je tento stav na úrovni 88,12 %. Najvyššia zaťaženosť podľa nápadu trestných spisov bola zaznamenaná v Trnavskom kraji, kde pripadalo 4,62 trestného spisu na vyšetrovateľa za mesiac.

Rozpracovanosť trestných spisov na vyšetrovateľa za rok 2016 dosiahla hodnotu 13,28, čo predstavuje zvýšenie rozpracovanosti o 0,9 oproti minulému obdobiu. Najvyššia rozpracovanosť trestných spisov bola zaznamenaná v Trnavskom kraji (17,12) a najnižšia v Banskobystrickom kraji (9,4).

Trnavský kraj patrí medzi najzaťaženejšie kraje v počte nápadu trestných spisov a rozpracovanosti trestných spisov na jedného vyšetrovateľa. V tejto súvislosti možno pozitívne hodnotiť navýšenie počtu tabuľkových miest vyšetrovateľov o šesť na plánovaný počet 111. Naďalej však zostáva problém s obsadenosťou tabuľkových miest.

Najvýraznejší rozdiel v obsadenosti tabuľkových miest vyšetrovateľov k plánovanému počtu (266) bol opätovne zaznamenaný v Bratislavskom kraji v počte 46 vyšetrovateľov.

Z hľadiska posúdenia objemu vo vyšetrovaní je možné konštatovať, že bol zaznamenaný celkový nápad vo vyšetrovaní o 2 509 trestných spisov viac ako v roku 2015. V rámci vyšetrovania bolo skončených o 969 trestných vecí viac ako v roku 2015.

Skrátené vyšetrovanie bolo vykonávané vyšetrovateľmi a poverenými policajtmi v celkovom nápade trestných spisov v počte 99 305, čo je o 10 021 trestných spisov menej ako v roku 2015. Z uvedeného počtu bolo 65 295 trestných spisov spracovaných poverenými policajtmi, čo je o 7 199 menej ako v roku 2015. K poklesu celkového nápadu spisov v medziročnom porovnaní došlo v pôsobnosti všetkých KR PZ.

Z celkového počtu 53 516 ukončených trestných spisov bolo poverenými policajtmi 39 563 trestných spisov ukončených do dvoch mesiacov, čo predstavuje zvýšenie rýchlosti skráteného vyšetrovania o 0,68 % na úroveň 73,93 %. Najrýchlejšie vykonávali skrátené vyšetrovanie poverení policajti v pôsobnosti KR PZ v Prešove (85,48 %) a najpomalšie v pôsobnosti KR PZ v Bratislave (62,74 %).

Negatívom roku 2016 je skutočnosť, že počet ukončených trestných spisov poverenými policajtmi je o 983 menší, ako je nápad v danom roku. Znamená to, že je potrebné prehodnotiť, či celkové počty poverených policajtov v rámci pôsobnosti jednotlivých KR PZ sú nastavené tak, aby dokázali spracovať aspoň vlastný nápad. Jedine v pôsobnosti KR PZ v Bratislave bol nápad trestných spisov nižší, ako ich stihli poverení policajti spracovať. Najväčší negatívny rozdiel bol v rámci pôsobnosti KR PZ v Trnave o 382 spisov a v Nitre o 196 spisov.

Za rok 2016 došlo opätovne k nárastu kvality v skrátenej vyšetrení realizovanom poverenými policajtmi o 0,49 % na úroveň 97,14 %, pričom je možné konštatovať, že za posledných päť rokov dochádza k neustálemu zvyšovaniu kvality v skrátenej vyšetrení. K poklesu kvality skrátenej vyšetrenia došlo v pôsobnosti troch KR PZ, a to v Košiciach, Prešove o 0,41 % a v Trenčíne o 0,06 %. Počet uznesení zrušených prokurátorom klesol o 221 z 2 760 v roku 2015 na 2 539 v roku 2016.

Zákonnosť v skrátenej vyšetrení klesla o 0,09 % na úroveň 97,53 %. Najvyššia zákonnosť v skrátenej vyšetrení bola zaznamenaná v KR PZ v Banskej Bystrici (99,01 %) a najnižšia v KR PZ v Nitre (95,84 %).

Celková rozpracovanosť spisov na povereného policajta klesla o 1,01 z 9,18 v roku 2015 na 8,17 v roku 2016. Najviac klesla rozpracovanosť v rámci KR PZ v Bratislave, a to o 3,73 trestného spisu a v KR PZ v Nitre o 1,31 trestného spisu.

V oblasti objemu v skrátenej vyšetrení môžeme konštatovať, že priemerný počet trestných spisov z nápadu na povereného policajta klesol zo 52,80 v roku 2015 na 47,98 v roku 2016. Adekvátne klesol aj počet skončených trestných spisov na povereného policajta zo 43,17 v roku 2015 na 39,32 v roku 2016. K poklesu počtu skončených spisov na povereného policajta došlo v roku 2016 v pôsobnosti každého KR PZ, najviac v rámci KR PZ v Banskej Bystrici o 5,20 spisu a v KR PZ v Košiciach o 4,99 spisu.

Opätovne bol zaznamenaný nepomer v jednotlivých regiónoch SR, čo sa týka počtu poverených policajtov vzhľadom k nápadu, k počtu skončených trestných spisov a rozpracovanosti.

Rozdiel medzi počtom spisov z nápadu na povereného policajta medzi najzaťaženejším KR PZ v Bratislave (56,99) a najmenej zaťaženým KR PZ v Banskej Bystrici (40,71) je 16,28 trestného spisu na každého povereného policajta. Dokonca aj v počte skončených trestných spisov na povereného policajta medzi zaznamenaným najvyšším a najnižším počtom skončených trestných spisov je rozdiel 13,28 a v rozpracovanosti 5,54 trestného spisu. Z uvedeného vyplýva, že je potrebné prehodnotiť počty tabuľkových miest poverených policajtov v pôsobnosti jednotlivých KR PZ.

Opätovne možno konštatovať, že v rámci výsledkov na úseku skrátenej vyšetrenia od doby, kedy je skrátenej vyšetrenie realizované na útvaroch služby poriadkovej polície PZ v pôsobnosti všetkých KR PZ neustále pretrvávajú pozitívny trend vývoja, ktorý možno očakávať aj v roku 2017.

10. Verejný poriadok a uličná kriminalita

V sledovaných mestách (územný obvod útvarov PZ s vyšším nápadom kriminality a počtom obyvateľov) bolo zistených 29 442 trestných činov, čo je v porovnaní s rokom 2015 pokles o 16 422 trestných činov. Z uvedeného počtu trestných činov bolo na ulici spáchaných 13 614, z ktorých bolo 6 872 objasnených, čo predstavuje 50,1 % objasnenosť. Najviac trestných činov bolo spáchaných v sobotu 1 769, piatok 1 685, nedeľu 1 490 a najmenej vo štvrtok 1 381, pričom najviac ich bolo spáchaných v čase od 14.00 h do 22.00 h. Páchatelia pod vplyvom alkoholu spáchali 2 897 uličných trestných činov.

Policajti služby poriadkovej polície PZ zistili 423 699 priestupkov, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje pokles o 46 260 priestupkov. Objasnených bolo 390 874 priestupkov, čo predstavuje 92,25 % objasnenosť. Najviac priestupkov bolo zistených na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky 323 475 a proti majetku 50 994. V blokovom konaní bolo vyriešených 340 637 priestupkov vo výške 7 224 743 eur.

Počas trvania realizačnej fázy Pilotného projektu antikonfliktných tímov PZ boli antikonfliktné tímy PZ nasadené 16 krát. Z celkového počtu podujatí, na ktorých boli nasadené, išlo v deviatich prípadoch o verejné zhromaždenia, v šiestich prípadoch o športové podujatia a v jednom prípade o kultúrne podujatie. Členovia antikonfliktných tímov PZ vyriešili celkom 12 incidentov, pričom nebolo potrebné ani v jednom prípade pristúpiť k vykonaniu služobného zákroku.

V rámci SK PRES bolo uskutočnených 200 podujatí, dva summity a 20 podujatí kategórie „A“ a na zabezpečení verejného poriadku počas konania jednotlivých podujatí sa podieľalo približne 8000 policajtov. Veľké bezpečnostné opatrenie bolo realizované v súvislosti s verejnými zhromaždeniami „Stop likvidácii Európy, spoločne za Slovensko proti diktátu Bruselu!“ a „Antifašistická demonštrácia“ konanými dňa 25. júna 2016 v Bratislave. Do bezpečnostného opatrenia bolo nasadených 811 policajtov. Počas zhromaždenia došlo k narušeniu verejného poriadku. Celkovo bolo predvedených 13 osôb.

Počet vykonaných bezpečnostných opatrení v sledovanom období klesol v porovnaní rokom 2015 o 24. Najviac bezpečnostných opatrení bolo vykonaných v pôsobnosti KR PZ v Bratislave v počte 290, najmenej v pôsobnosti KR PZ v Trenčíne v počte 22.

11. Dopravno-bezpečnostná situácia

V hodnotenom období bol zaznamenaný pokles oproti roku 2015 v základných ukazovateľoch dopravnej nehodovosti, a to v počte usmrtených, ťažko zranených osôb, dopravných nehodách a dopravných nehodách zavinených pod vplyvom alkoholu. Nárast bol zaznamenaný v počte ľahko zranených osôb a pri dopravných nehodách s následkom na živote alebo zdraví.

V počte usmrtených osôb bol evidovaný pokles z 274 v roku 2015 na 242 v roku 2016. Nárast bol zaznamenaný v Banskobystrickom kraji (+3), Nitrianskom kraji (+3) a Trnavskom kraji (+1), pričom najväčší pokles bol v Žilinskom kraji (-14) a Prešovskom kraji (-11). Najviac usmrtených osôb pri dopravných nehodách bolo v pondelok, piatok a nedeľu. Pri 66 dopravných nehodách s usmrtením bolo hlavnou príčinou ich vzniku porušenie povinnosti vodiča, druhou najčastejšou príčinou bola neprimeraná rýchlosť jazdy (51) a tretou najčastejšou príčinou bol nesprávny spôsob jazdy (32). Pri dopravných nehodách s usmrtením, kde bolo hlavnou príčinou porušenie povinnosti vodiča, bolo usmrtených 70 osôb, v dôsledku neprimeranej rýchlosti jazdy bolo usmrtených 57 osôb a nesprávnym spôsobom jazdy bolo usmrtených 35 osôb.

Positívne je, že v roku 2016 pokračoval priaznivý vývoj v dvoch ďalších základných ukazovateľoch dopravnej nehodovosti, a to v počte ťažko zranených osôb a dopravných nehôd pod vplyvom alkoholu. V roku 2016 bol alkohol zistený v 1 501 prípadoch, čo predstavuje pokles o 17 prípadov. Najväčší pokles dopravných nehôd bol zaznamenaný v Banskobystrickom kraji a Košickom kraji, naopak najväčší nárast bol zaznamenaný v Nitrianskom kraji a Prešovskom kraji.

Na železničných priecestiach bolo v roku 2016 zaevidovaných 136 dopravných nehôd (-19), pri ktorých došlo k usmrteniu troch osôb (-4).

Policajtni služby dopravnej polície PZ bolo za rok 2016 na úseku dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky zistených celkom 413 570 priestupkov (-50 048), pričom v blokovom konaní bolo vyriešených 406 118 (-46 423) a postúpených na správne konanie bolo 7 452 (-3 625) priestupkov. U vodičov motorových vozidiel bolo zistených celkom 404 750 priestupkov (-49 087), u cyklistov 5 250 priestupkov (+398) a

u chodcov 8 555 (+4 762). Počet zistených požití alkoholu u vodičov motorových vozidiel nad 1 ‰ v roku 2016 klesol v porovnaní s rokom 2015 o 214.

V obvode železničných dráh bolo zistených 593 trestných činov, čo je o 112 trestných činov menej ako v roku 2015. Z uvedeného počtu bolo objasnených 319, čo predstavuje 53,8 ‰ objasnenosť. Najväčší podiel predstavovala majetková kriminalita v počte 398 trestných činov, pričom ich objasnenosť bola na úrovni 42 ‰. Celkovo bolo zistených 27 637 priestupkov, čo je o 9 877 menej ako v roku 2015. Za uvedené priestupky boli uložené sankcie vo výške 394 830 eur, čo je o 159 539 eur menej ako v roku 2015. V správnom konaní bolo riešených 2 751 priestupkov, čo je o 547 menej ako v roku 2015. Sankcie vo forme pokuty boli uložené vo výške 45 075 eur, čo je o 6 683 eur menej ako v roku 2015.

Na úseku osobnej prepravy policajti útvarov služby železničnej polície vykonali hliadkovú službu v 77 204 vlakoch osobnej prepravy, z toho v 2 497 EC vlakoch, 68 IC vlakoch, 24 258 rýchlikoch, 50 374 osobných vlakoch a v siedmich mimoriadnych vlakoch. Počas tohto výkonu realizovali celkom 885 asistencií vlakovému personálu, z čoho 300 asistencií bolo s využitím oprávnenia na vylúčenie osoby z ďalšej prepravy a 585 asistencií bez vylúčenia osoby z ďalšej prepravy. Na úseku nákladnej prepravy v hodnotenom období policajti útvarov služby železničnej polície vykonali sledovanie 7 342 zásielok prepravovaných po železnici. Najväčší podiel zo sledovaných zásielok predstavovali zásielky pohonných hmôt, ktorý bolo 6 686.

V hodnotenom období bolo zistených 94 udalostí v železničnej doprave spojených s pohybom železničného vozidla, čo bolo o sedem viac ako v roku 2015. Usmrtených osôb bolo 83, ťažko zranených 19 a ľahko zranených 11 osôb.

12. Ochrana štátnej hranice a kontrola pobytu cudzincov

Nelegálna migrácia na území SR pozostávala z dvoch základných kategórií neoprávneného pobytu a neoprávneného prekročenia vonkajšej štátnej hranice. Medziročne poklesla o 14,4 ‰ z 2 535 na 2 170 prípadov. Vývoj nelegálnej migrácie na území SR bol naďalej ovplyvňovaný migračnou krízou napriek tomu, že SR zasahuje len okrajovo. Na území SR sa prejavuje formou vnútrošengenskej (tranzitnej) migrácie z územia Maďarska (ojedinele z Rakúska) v nadväznosti na západobalkánsku trasu. V porovnaní s predchádzajúcim rokom, kedy takmer polovicu z celkovej nelegálnej migrácie tvorili tranzitujúci migranti v dôsledku migračnej krízy, bol rok 2016 pokojnejší. Počet takýchto migrantov poklesol takmer o 75 ‰ a ich podiel na celkovej nelegálnej migrácii predstavoval už len jednu sedminu. Na celkovej nelegálnej migrácii na území SR dominoval neoprávnený pobyt s počtom 1 962. Neoprávnené prekročenia vonkajšej štátnej hranice s počtom 208 nedosiahlo hranicu 10 ‰.

Vo vnútrozemí sú okrem tranzitujúcich migrantov zadržívaní overstayeri, pre ktorých je SR cieľovou krajinou. V roku 2016 bol zaznamenaný ich nárast. To vypovedá o tom, že SR nie je len tranzitnou, ale aj cieľovou krajinou. Opačná situácia je na zelenej hranici, kde počet zadržaných v smere do SR dlhodobo klesá a v posledných troch rokoch dosahuje veľmi nízke úrovne.

V rámci nelegálnej migrácie bolo vydaných 1 785 rozhodnutí o vyhostení, z toho 1 618 administratívnych a 167 súdnych. V medziročnom porovnaní došlo k nárastu vydaných rozhodnutí o vyhostení o 7,5 ‰. Počet realizovaných vyhostení z územia SR sa v rámci nelegálnej migrácie medziročne zvýšil o 15,5 ‰. Pozitívnou skutočnosťou je výrazný nárast vyhostených do tretích krajín z 979 na 1 409 osôb (+ 43,9 ‰). Počet vyhostení do iného členského štátu v dôsledku poklesu vnútrošengenskej migrácie klesol o 88,1 ‰, z 269

na 32 osôb. Rozdiel medzi počtom vydaných a vykonaných vyhostení je ovplyvnený skutočnosťou, že niektorým cudzincom s vydaným rozhodnutím o vyhostení je v rozhodnutí uložená povinnosť vycestovať z územia SR v stanovenej lehote.

Z celkového počtu 71 prípadov bolo v 55 prípadoch za trestný čin prevádzacstvo podľa § 355 a § 356 Trestného zákona vznesené obvinenie 104 páchatelom. Zadokumentovaných bolo 146 skutkov.

Za trestný čin Prevádzacstvo podľa § 355 Trestného zákona a § 356 Trestného zákona (zotrvanie na území SR) bolo realizovaných 36 prípadov, v ktorých bolo obvinených 45 páchatelov. Preukázané bolo prevedenie 263 nelegálnych migrantov za pomoci prevádzča a 14 osobám pomohli páchatelia zotrvať na území SR. Za trestný čin Prevádzacstvo podľa § 356 Trestného zákona (účelové manželstvá) bolo realizovaných 13 prípadov, v ktorých bolo obvinených 22 páchatelov. Za účelom uzatvorenia účelových manželstiev sa na území SR zdržiavalo 20 cudzincov. Za trestný čin Prevádzacstvo podľa § 356 Trestného zákona (nelegálne zamestnávanie) boli realizované dva prípady, v ktorých boli obvinení dvaja páchatelia. Na území SR bolo zistených 151 nelegálne zamestnaných cudzincov.

V oblasti povolených pobytov na území SR došlo k nárastu. V roku 2015 bolo evidovaných celkom 84 787 cudzincov s povoleným pobytom, resp. s registrovaným právom na pobyt. V roku 2016 tento počet dosiahol hodnotu 93 247 (nárast o 8 460 cudzincov; 10 %). Na konci roku 2016 bolo registrovaných 52 015 občanov s právom na pobyt, čo je o 2 489 (+5 %) viac, ako na konci roku 2015. U cudzincov z tretích krajín bol nárast o niečo vyšší ako u občanov s právom na pobyt. Na konci roku 2016 počet cudzincov z tretích krajín s povoleným pobytom dosiahol hodnotu 41 232, čo je o 5 971 (+16,9 %) viac ako na konci roku 2015.

13. Pátranie po osobách a oblasť forenzných činností

Celkový nápad v pátraní po osobách za rok 2016 (hľadané osoby, nezvestné osoby a zisťovanie totožnosti mŕtvov) predstavoval 18 824 osôb, čo predstavuje pokles o 2 106 oproti roku 2015. Vypátraných bolo 13 031 osôb, čo predstavuje pokles o 1 690.

Hlavným objektom pátrania po osobách boli hľadané osoby, ktoré predstavujú asi dve tretiny z celkového počtu pátrania po osobách. Hodnotenie úspešnosti pátrania je špecifické najmä v tom, že nápad sa každoročne prenáša z predchádzajúceho obdobia. Na úseku pátrania po hľadaných osobách bolo v SR počas roku 2016 vedené pátranie po 14 757 hľadaných osobách, z ktorých bolo vypátraných 9 698.

V roku 2016 bolo v rámci územia SR vedené útvarmi PZ na základe európskeho zatýkacieho rozkazu pátranie po 827 osobách, čo predstavuje pokles počtu hľadaných osôb o 113 oproti roku 2015. Vypátraných bolo 319 osôb, čo predstavuje nárast o 40 osôb. Počet vypátraných osôb sa za obdobie roka 2016 zvýšil na 38,57 % napriek tomu, že európske zatýkacie rozkazy sú justičnými orgánmi vydávané na osoby, ktoré sa preukázateľne dlhodobo zdržiavali mimo územia SR a ich vypátranie záviselo predovšetkým od pátrania polícií jednotlivých členských štátov EÚ.

Na úseku pátrania po nezvestných osobách v SR polícia pátrala po 3 737 nezvestných osobách, z ktorých bolo 3 254 vypátraných. V porovnaní s rokom 2015 bol počet vypátraných nezvestných osôb takmer na rovnakej úrovni.

S dosiahnutými výsledkami na úseku pátrania po nezvestných osobách môžeme vysloviť relatívnu spokojnosť. K týmto výsledkom určite v nemalej miere prispelo aj oprávnenie PZ na získavanie prevádzkových a lokalizačných údajov od mobilných operátorov v súvislosti s pátraním po nezvestnej osobe, ako aj efektívne využitie ďalších prostriedkov

operatívno-pátracej činnosti. V roku 2016 bolo realizovaných 1 449 žiadostí na lokalizácie týkajúcich sa pátrania po nezvestných osobách, z ktorých bolo vypátraných 305 osôb. Ako problémom do budúcnosti pre efektívne lokalizovanie nezvestných, ale aj hľadaných osôb a motorových vozidiel vidíme ten fakt, že systém „Alokmo“ využívaný na tento účel nie je plne funkčný a neprispôsobuje sa vývoju na trhu mobilných operátorov. Neriešením tohto problému v roku 2017 môže nastať kolaps systému, ktorý je využívaný predovšetkým na záchranu ľudských životov.

V poslednom období pretrváva zvýšený počet prípadov tzv. „rodičovských únosov“, kedy jeden z rodičov vzal dieťa a odišiel s ním na neznáme miesto. Riešenie týchto prípadov býva často veľmi zdĺhavé a komplikované, nakoľko nie sú súdom upravené rodičovské práva alebo jeden z rodičov je cudzinec a ukrýva sa aj s dieťaťom v zahraničí.

Na úseku pátrania po totožnosti neznámych mŕtvol a osôb nezistenej totožnosti bolo vedené pátranie v 330 prípadoch. Porovnaním s obdobím roka 2015 bol zaznamenaný pokles o 23 prípadov. Stotožnených bolo 79 osôb. Štatistiku skresľujú neobjasnené prípady z minulých rokov, čo predstavuje okolo 200 prípadov.

Rok 2016 bol významný aj z pohľadu vypátraných a následne zadržaných „významných zločincov“ na území SR, ako aj v zahraničí policajtními cieľového pátrania.

Na úseku forenzných činností vykonával KEÚ PZ expertízu a znaleckú činnosť v odbore Kriminalistika v 22 expertíznych odvetviach. V hodnotiacom období bolo na KEÚ PZ doručených celkovo 30 126 žiadostí o vykonanie odbornej a znaleckej činnosti. Celkovo bolo vybavených 32 435 žiadostí. V porovnaní s rokom 2015 bol zaznamenaný pokles o 4 390 doručených žiadostí o expertízu a znaleckú činnosť a pokles o 521 vo vybavených žiadostiach. Medzi najzaťaženejšie odvetvia podľa počtu doručených žiadostí patrilo odvetvie biológie a genetickej analýzy, daktyloskopie a chémie.

Experti KEÚ PZ vypracovali 722 komplexných znaleckých posudkov, 15 285 znaleckých posudkov, 2 590 odborných vyjadrení a 1 762 odborných stanovísk, poskytli 350 informácií o zhode získaných z databáz ústavu. Celkovo vykonali 5 169 výjazdov na miesto činu a s tým súvisiacich činností, z čoho bolo 184 účastí na súdnych pojednávaníach.

Na úseku medzinárodnej policajnej spolupráce KEÚ PZ v rámci Prumskej výmeny každodenne automatizovane porovnával DNA profily s inými krajinami v rámci aj mimo EÚ. Všetky novo vložené DNA profily boli zaslané v rámci Prumskej výmeny do ostatných členských štátov, s ktorými máme výkonnú prevádzku, pričom sme zaznamenali 1 620 Prumských zhôd. V rámci medzinárodnej spolupráce v odvetví daktyloskopie bolo pri výmene daktyloskopických údajov za rok 2016 prostredníctvom Interpolu, Europolu, Sirene a Dublinu realizovaných 1 654 dožiadaní.

14. Výkon štátneho dozoru na úseku bezpečnostných služieb a štátnej správy na úseku dokladov a evidencií

K 31. decembru 2016 bolo v SR udelených 3 514 platných licencií na prevádzkovanie bezpečnostnej služby, vlastnej ochrany a technickej služby. V držbe právnických osôb bolo 2 524 licencií a v držbe fyzických osôb bolo 990 licencií.

Podľa § 84 ods. 1 zákona č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov vykonal PZ 29 štátnych dozorov u prevádzkovateľov bezpečnostných služieb. V deviatich prípadoch bolo zistené porušenie zákona o súkromnej bezpečnosti. Oproti roku 2015 sa počet štátnych dozorov znížil o sedem.

Zamestnanci bezpečnostných služieb a vlastných ochrán boli v 43 prípadoch páchatelmi trestnej činnosti, čo je o sedem prípadov viac ako v roku 2015. PZ počas štátnych dozorov za účelom predchádzania páchania trestnej činnosti zamestnancami bezpečnostných služieb vykonával kontrolu ich činnosti. Podiel trestnej činnosti spáchanej zamestnancami bezpečnostnej služby a zamestnancami vlastnej ochrany nie je možné určiť, nakoľko sa takýto druh štatistiky nevedie. Zároveň je potrebné uviesť, že trestná činnosť páchaná zamestnancami bezpečnostnej služby a vlastnej ochrany je na minimálnej úrovni vzhľadom na celkový počet zamestnancov v bezpečnostnej službe a vo vlastnej ochrane.

Na úseku občianskych preukazov bola s účinnosťou od 18. októbra 2016 zavedená povinnosť pre osoby mladšie ako 65 rokov aktivovať si elektronickú funkcionality občianskeho preukazu už pri podaní žiadosti (zadaním BOK - bezpečnostného osobného kódu). Ďalšou dôležitou schválenou zmenou je, že podať žiadosť o vydanie nového občianskeho preukazu a tiež prvého občianskeho preukazu (pri dovŕšení 15 rokov veku) je možné už na ktoromkoľvek oddelení dokladov bez ohľadu na to, či má občan „starý“ občiansky preukaz vydávaný do 30. júna 2008 alebo „nový“ občiansky preukaz vydávaný od 1. júla 2008.

V roku 2016 bolo vydaných 172 902 vodičských preukazov, čo je o 7 933 viac ako v roku 2015. Medzinárodných vodičských preukazov bolo vydaných 10 837. Bolo evidovaných celkom 3 466 023 vodičov, čo je o 55 309 viac ako v roku 2015. Počet evidovaných vozidiel bol 2 949 007, čo je o 105 198 viac ako v roku 2015.

K 31. decembru 2016 bolo evidovaných 147 746 držiteľov zbrojných preukazov, v porovnaní s rokom 2015 je to o 363 menej a z toho bolo 87 193 držiteľov skupiny A zbrojného preukazu. V držbe k uvedenému dátumu bolo zaevidovaných celkom 323 698 ks zbraní, z toho 645 ks zbraní kategórie A, 134 192 ks zbraní kategórie B, 186 530 ks zbraní kategórie C a 331 zbraní kategórie D. V roku 2016 sa celkový počet schválených strelníc nezmenil - zostáva evidovaných 246 strelníc. Na úseku zbraní a streliva bolo v roku 2016 vykonaných 780 kontrol u držiteľov zbraní a skontrolovaných 2 113 zbraní kategórie D, pričom celkovo je v tejto kategórii zaevidovaných 4 614 zbraní.

15. Úsek medzinárodnej policajnej spolupráce

Plnenie služobných úloh na úseku medzinárodnej policajnej spolupráce ovplyvnila ich operatívna dynamika súvisiaca s teroristickými útokmi v Bruseli, pokračujúcou migračnou krízou a aj výkon služobných úloh v rámci historicky prvého SK PRES. V kontexte teroristických útokov bola spolupráca smerovaná na intenzívnu výmenu informácií s policajným pridelencom Francúzskej republiky vo Viedni s akreditáciou pre SR k témam radikalizácie islamistov, výkonu kontroly totožnosti osôb so zahalenou tvárou k téme multikultúrnych kompetencií a sekundárnej migrácii.

V rámci zahraničnej jednotky PZ boli zriadené spoločné pracovné tímy, ktorých členovia sa zúčastňovali spoločných operácií organizovaných agentúrou FRONTEX a na území tretích krajín na základe bilaterálnych dohôd. V roku 2016 bolo vyslaných na operáciu Triton, Poseidon, Foa Land do Grécka, Talianska a Bulharska celkom 164 policajtov. Na základe bilaterálnych dohôd, týkajúcich sa kontroly hraníc v rámci spoločných operácií na území tretích štátov poskytla SR 200 policajtov. Celkom bolo vyslaných 364 policajtov.

Na úseku medzinárodných misií a operácií civilného krízového manažmentu pôsobilo 27 policajtov v siedmich misiách EÚ, OSN a OBSE. Na území Ukrajiny a Moldavska (EUBAM) štyria, štyria na území Kosova (EULEX), traja na území Gruzínska (EUMM), štyria v špeciálnej monitorovacej misii OBSE na Ukrajine, jeden v misii OBSE Macedónsko, piati v misii OSN UNFICYP a šiesti v misii OSN UNSTAMIH.

V roku 2016 sieť policajných pridencov tvorilo 16 úradov zriadených na zastupiteľských úradoch SR v Belehrade, Budapešti, Bukurešti, Berlíne, Kyjeve, Ottawe, Londýne, Moskve, Prahe, Podgorici, Ríme, Sofii, Varšave, Viedni, Záhrebe a Washingtone, s pokrytím 20 štátov. K medzinárodným organizáciám boli vyslaní traja styční dôstojníci, z toho dvaja na Európsky policajný úrad v Haagu EUROPOL a jeden na Generálny sekretariát medzinárodnej organizácie kriminálnej polície INTERPOL v Lyone.

Národní experti sa v rámci určených pracovných skupín (HDG, GENVAL, Skupina expertov na problematiku drogových prekurzorov, Výbor Európskej komisie pre drogové prekurzory a pracovná skupina Európskej komisie EFE, pracovná skupina pre finančné služby) podieľali na zabezpečovaní úloh súvisiacich s SK PRES. V rámci SK PRES organizačne zabezpečil PZ v spolupráci s Akadémiou Policajného zboru v Bratislave CEPOL konferenciu na tému „Syntetické drogy - predsednícka konferencia“.

V rámci medzinárodnej spolupráce rozvíjanej s EUROPOL sa PZ podieľali na aktivitách v rámci operačných akčných plánov realizovaných v rámci Európskej multidisciplinárnej platformy proti kriminálnym hrozbám (EMPACT) v oblasti boja proti syntetickým drogám (SYNERGY), boja proti podvodom (MTIC) a nelegálnemu obchodovaniu so zbraňami (FIREARMS). V dňoch 4. až 5. októbra 2016 sa uskutočnil v Bratislave medzinárodný seminár „Finančné vyšetrovanie a správa zaisteného majetku“ v rámci projektu „MTIC Fraud Investigation and LEA's cooperation improving“.

Ďalšími medzinárodnými fórami, v rámci ktorých aktívne pôsobili zástupcovia PZ bol Výbor Rady Európy Moneyval a Pracovná skupina OECD pre boj proti podplácaniu zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách.

V úzkej súčinnosti s národnou ústredňou Interpol úradu medzinárodnej policajnej spolupráce P PZ, Kriminálnym úradom finančnej správy SR a Štátnym ústavom pre kontrolu liečiv sa národná protidrogová jednotka NAKA P PZ zapojila do operácie Pangea IX, koordinovanú Interpolom v Lyone, zameranej na zločinecké siete angažované v predaji falošných liečiv prostredníctvom nelegálnych internetových lekární. V 30 prípadoch bolo začaté trestné stíhanie a v 25 prípadoch bola preukázaná väzba na organizovaný zločin.

Inštitút cezhraničného sledovania bol vzájomne využívaný v spolupráci s Maďarskom 27 krát, s Rakúskou republikou osemkrát, s Poľskou republikou štyrikrát, so Slovinskou republikou a so Švajčiarskou konfederáciou jedenkrát. S Českou republikou bolo cezhraničné sledovanie vykonané deväťkrát, a to na základe justičnej spolupráce, nakoľko české právne predpisy neumožňujú vykonávať sledovanie osôb a vecí bez začatia trestného konania.

Spolupráca v oblasti automobilovej kriminality s inými štátmi bola uskutočňovaná v rámci pôsobenia národných kontaktných bodov pre automobilovú kriminalitu CARPOL. V rámci tejto skupiny bola prezentovaná aj úspešná medzinárodná policajná operácia CARS, ktorú úrad zorganizoval počas SK PRES.

Na území SR bolo v roku 2016 zaznamenaných 2 229 pozitívnych lustrácií na základe pátrania vyhláseného iným štátom schengenského priestoru, čo je v porovnaní s minulým rokom o 219 viac. SR bola informovaná o 3 821 pozitívnych lustráciách v krajinách schengenského priestoru vzťahujúcich sa na pátrania vyhlásené SR, čo v porovnaní s rokom 2015 predstavuje pokles o 49 pozitívnych lustrácií. Do SR bolo na základe európskeho zatýkacieho rozkazu prevzatých 134 osôb a do krajín schengenského priestoru bolo vydaných 61 osôb. S krajinami mimo schengenského priestoru bolo zrealizovaných 10 extradícií, štyri deportácie a 89 dovykonaní trestov vrátane prevozov cez SR.

16. Personálne a ekonomické zabezpečenie

Na personálne a ekonomické zabezpečenie v PZ mal v hodnotenom období značný vplyv vývoj migračnej krízy a teroristické útoky uskutočnené v EÚ. Jedným z prijatých rozhodnutí bolo vyčleniť dostatok síl a prostriedkov zvýšením početných stavov policajtov, ktorý vyplýval z naliehavej potreby eliminácie bezpečnostných rizík spojených s výrazným nárastom počtu teroristických útokov v európskom priestore v kontexte vývoja migračných tokov a z nevyhnutnosti zabezpečenia bezpečnosti občanov SR.

Reakciou na bezpečnostné hrozby v oblasti vývoja migračných tokov v európskom priestore bolo vládou SR schválené uznesenie č. 600/2015 k návrhu na zvýšenie počtu miest policajtov a miest zamestnancov Ministerstva vnútra SR. Týmto rozhodnutím bolo schválené zvýšenie počtu miest policajtov o 320 na vytvorenie zahraničnej policajnej jednotky na ochranu schengenskej hranice EÚ na rok 2016 (200 miest na posilnenie základných útvarov PZ v prihraničných oblastiach a 100 miest s ich rozdelením na oddelenia hraničnej kontroly PZ, útvary policajného zaistenia cudzincov a národnú jednotku boja proti nelegálnej migrácii úradu hraničnej a cudzineckej polície P PZ) a v počte 20 miest na posilnenie úradu pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misií Ministerstva vnútra SR.

Ďalším opatrením vlády dopĺňajúcim zmeny v protiteroristickej legislatíve, ktoré boli schválené na 188. mimoriadnom zasadnutí vlády SR 27. novembra 2015 bolo schválenie návrhu personálnych a technických opatrení Ministerstva vnútra SR v oblasti boja proti terorizmu uznesením vlády SR č. 707/2015 zo 16. decembra 2015. Predloženie konkrétnych návrhov technických a personálnych opatrení v oblasti boja proti terorizmu vrátane ich finančného krytia vychádzalo z úlohy uloženej podpredsedovi vlády ministrovi vnútra SR uznesením vlády SR č. 640/2015. Uznesením vlády SR č. 707/2015 k návrhu personálnych a technických opatrení Ministerstva vnútra SR v oblasti boja proti terorizmu bolo schválené zvýšenie počtu miest policajtov na rok 2016 do 800 miest, na rok 2017 do 850 miest a na rok 2018 do 850 miest.

V nadväznosti na navýšenie početných stavov boli v roku 2016 vykonané organizačné a systemizačné zmeny v štruktúrach organizačných zložiek P PZ a KR PZ. Celkovo bolo prisystemizovaných 369 tabuľkových miest na jednotlivé organizačné zložky P PZ v nasledovných počtoch, 24 tabuľkových miest na odbor boja proti terorizmu, 24 tabuľkových miest na úrad kriminálnej polície, 150 tabuľkových miest na úrad zvláštnych policajných činností, deväť tabuľkových miest na KEÚ PZ, dve tabuľkové miesta na odbor riadenia kriminálnych analýz, štyri tabuľkové miesta na odbor ochranných služieb, 44 tabuľkových miest na útvar osobitného určenia, 100 tabuľkových miest na úrad hraničnej a cudzineckej polície, sedem tabuľkových miest na NAKA, päť tabuľkových miest na poriečne oddelenie odboru poriadkovej polície.

Na KR PZ bolo prisystemizovaných 699 tabuľkových miest v nasledovnom prerozdelení, 491 tabuľkových miest na pohotovostné motorizované jednotky a pohotovostné policajné útvary, 195 tabuľkových miest na prihraničné obvodné oddelenia PZ, 13 tabuľkových miest na operačný odbor KR PZ v Trenčíne.

Plánovaný počet miest policajtov k 31. decembru 2016 bol naplnený na 92 %, pričom počet neobsadených miest policajtov bol 1 926. V hodnotenom období bolo prijatých do služobného pomeru 900 policajtov. Štátnu službu v PZ skončilo 1 149 policajtov, čo je v porovnaní s rokom 2015 o 196 policajtov viac. V súvislosti s výkonom štátnej služby nezahynul žiaden policajt.

V oblasti výstrojného a výzbrojného zabezpečenia pokračovalo skvalitňovanie výstroje, výzbroje a osobných ochranných pracovných prostriedkov policajtov. Z pridelených

finančných prostriedkov boli zakúpené taktické samopaly kalibru 9 mm Bruger&Thomet APC9, FAB Defence, pištole kalibru 9x19 mm Luger Glock 17 4Gen, taktické a štandardné náboje do odstreľovacích pušiek a realizovala sa modernizácia samopalov vz. 58.

Pre výkon služby policajtov bola zakúpená fototechnika ako digitálne fotoprístroje, objektívy, fotoblesky, technika pre fotoateliér, fotostatívy a pamäťové karty. Pre výkon laboratórnych činností na KEÚ PZ bol zakúpený spotrebný materiál pre výkon laboratórnych činností, kriminalistický materiál pre kriminalistických technikov, spotrebný fotomateriál do minilabov a fotokopíriek na výrobu fotodokumentácie, značkovacie spreje na označenie dopravných nehôd.

V oblasti výstrojného zabezpečenia boli pre výkon služby zabezpečené nové vysoko kvalitné výstrojnú súčasti zabezpečujúce ochranu pred nepriaznivými vplyvmi počasia a pre potreby výkonu služobných činností taktické vesty, taktické rukavice, taktické okuliare, protiúderové komplety, štíty, rukavice a prilby.

V oblasti automobilovej techniky došlo v roku 2016 k obmene vozového parku jednotlivých útvarov PZ v počte 139 ks služobných cestných vozidiel.

17. Vyhodnotenie úrovne spolupráce s prokuratúrou, súdmi, orgánmi štátnej správy, verejnej správy a ďalšími subjektmi

V roku 2016 bola spolupráca s prokuratúrou, súdmi, orgánmi štátnej správy a verejnej správy ako aj ďalšími spolupracujúcimi subjektmi na požadovanej úrovni. Pokiaľ ide o spoluprácu s ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy a verejnej správy, táto bola v hodnotenom období realizovaná najmä s pracovníkmi Úradu vlády SR, s Národnou bankou Slovenska, Slovenskou bankovou asociáciou, Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstvom financií SR, Ministerstvom dopravy a výstavby SR, Ministerstvom hospodárstva SR, Ministerstvom zdravotníctva SR, Štátnym úradom na kontrolu liečiv, Úradom pre verejné obstarávanie, Štatistickým úradom SR, Slovenskou obchodnou inšpekciou a so Zväzom logistiky a zasielateľstva SR.

Aktívna spolupráca bola realizovaná s príslušníkmi Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže SR, najmä s pracovníkmi zaradenými na úseku preventívno-bezpečnostnej služby.

Taktiež bola realizovaná spolupráca s Národným centrom zdravotníckych informácií vo veci možnosti výmeny informácií z Národného registra osôb s podozrením na ich zanedbávanie, týranie a zneužívanie osôb, na ktorých bolo páchané násilie, s Pamiatkovým úradom SR a krajskými pamiatkovými úradmi pri ochrane pamiatkového fondu SR s akcentom na archeologické dedičstvo pri odhaľovaní nelegálnej archeológie v teréne a spracúvaní odborných stanovísk pre orgány činné v trestnom konaní a súdy k zničeným, poškodeným alebo znehodnoteným kultúrnym pamiatkam, s Ministerstvom kultúry SR spolupráca pri príprave zmluvy o spolupráci v oblasti ochrany kultúrneho dedičstva, ako aj pri vyhľadávaní predmetov kultúrnej hodnoty odcudzených v zahraničí s cieľom ich navrátenia do krajiny pôvodu a s Vojenským historickým ústavom pri ochrane archeologického dedičstva charakteru vojnového materiálu pochádzajúceho z obdobia 1. a 2. svetovej vojny s akcentom na ochranu vojnových hrobov.

Ďalej sa spolupráca realizovala so spoločnosťou IRIS IDENT v rámci pripojenia SR do národných evidencií motorových vozidiel pomocou IS EUCARIS a pripojenie sa do informačného systému VINEXPERT, ktorý slúži k

identifikácii vozidiel, ako aj príprava na pripojenie sa do informačného systému ISPEL.

Aktívna spolupráca bola realizovaná aj s Národnou bankou Slovenska konkrétne pri riešení problematiky zasielania posudkov na falzifikáty bankoviek a mincí elektronickou formou a zabezpečenie stáleho telefonického kontaktu s jej pracovníkmi z odboru riadenia peňažnej hotovosti, oddelenia prípravy analýzy platidiel pre potreby príslušníkov Policajného zboru a s UniCredit bankou v oblasti bezpečnosti bánk.

V spolupráci s orgánmi štátnej správy vo veciach drogových prekurzorov boli v roku 2016 vykonané štyri kontroly v lekárňach, zamerané na predaj voľno-predajných liekov s obsahom drogového prekurzora. Výsledkom vykonaných kontrol bolo vydanie rozhodnutia Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv o pozastavení platnosti osobitného povolenia na zaobchádzanie s určenými látkami a rozhodnutia o zrušení osobitného povolenia na zaobchádzanie s určenými látkami v jednej lekárni.

V hodnotenom období v rámci Medzirezortného koordináčného orgánu pre boj so zločinnosťou realizovalo svoju činnosť 13 multidisciplinárnych integrovaných skupín odborníkov a medzirezortných integrovaných skupín odborníkov zriadených v pôsobnosti tohto orgánu.

18. Navrhované opatrenia za účelom zlepšenia bezpečnostnej situácie a dopravnej nehodovosti v roku 2017

Pravdepodobnosť teroristického útoku vykonaného na území SR je dlhodobo nízka, pričom možnou hrozbou pre SR v roku 2017 naďalej zostáva nelegálna migrácia prostredníctvom, ktorej sa do krajiny môžu dostať členovia alebo podporovatelia teroristických skupín. Prijaté bezpečnostné opatrenia je potrebné aj v ďalšom období dôsledne dodržiavať, aby sa predišlo prípadným teroristickým útokom v budúcnosti.

V oblasti boja proti nelegálnej migrácii sa navrhuje:

- vychádzať pri tvorbe strategických dokumentov majúcich dopad na plánovanie a tvorbu rozpočtu na nadchádzajúce obdobie z poznatkov a záverov vyplývajúcich z polročných a ročných strategických analýz rizík nelegálnej migrácie,
- spolupracovať s agentúrou FRONTEX pri vykonávaní „posudzovania zraniteľnosti“ v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/1624,
- zvyšovať účinnosť technickej kontroly vonkajšej hranice SR v severnej časti štátnej hranice SR s Ukrajinou, systematicky zabezpečovať nové, prípadne inovovať existujúce technické prostriedky využívané pri hraničnej kontrole a hraničnom dozore,
- systematicky a efektívne vykonávať kontroly osôb, ktoré prekračujú vonkajšiu hranicu SR s cieľom zabraňovať neoprávnenému prekračovaniu vonkajších hraníc SR a odhaľovať zahraničných bojovníkov,
- vykonávať ciele kontroly a bezpečnostné akcie v blízkosti vnútorných hraníc na zamedzenie sekundárnej migrácie nelegálnych migrantov (z Maďarska a Rakúska),
- účinne uplatňovať readmisné dohody pri zabezpečovaní vyhostenia cudzincov z územia SR.

Na zlepšenie bezpečnostnej situácie v oblasti násilnej, mravnostnej kriminality najmä v súvislosti s prípadmi tzv. domáceho násillia a ochrany detí pred násillím sa bude pokračovať v plnení úloh vyplývajúcich z príslušných uznesení vlády SR. Z dôvodu jej vysokej miery latentnosti (trestné činy zaradené do skupiny tzv. domáceho násillia) je potrebné zvýšiť činnosť policajtov zameranú na odhaľovanie, vyšetrovanie a prevenciu tejto trestnej činnosti.

Pre zlepšenie stavu bezpečnostnej situácie v SR pre rok 2017 presadzujeme budovanie kamerových systémov, resp. prepojenia existujúcich kamerových systémov, ktoré budú prioritne zamerané na rozpoznávanie evidenčných čísiel vozidiel. Takisto je potrebné riešiť integráciu rôznych či už štátnych zložiek, ale aj súkromných zložiek, ktoré by sa mali na tomto projekte podieľať nielen finančne, ale najmä odborne, aby budovanie kamerových systémov bolo budované na jednej platforme so všestranným využitím.

Na zlepšenie bezpečnostnej situácie v oblasti daňovej trestnej činnosti je v roku 2017 plánované vydanie nového Akčného plánu boja proti daňovým podvodom na obdobie rokov 2017-2018. V ďalšom období je potrebné naďalej pokračovať v zavedenom systéme užšej spolupráce odhaľovania daňových podvodov a daňových nedoplatkov medzi PZ, Finančným riaditeľstvom SR a Kriminálnym úradom finančnej správy a v rámci PZ realizovať už začaté vzdelávanie policajtov OKP KR PZ a OKP OR PZ na úseku daňovej trestnej činnosti na riešenie problémov z aplikačnej praxe.

Ďalším z pripravovaných opatrení na zlepšenie bezpečnostnej situácie je v súčasnej dobe Ministerstvom financií SR riešený systém monitorovania cezhraničnej prepravy tovaru, tzv. elektronický tranzitný kontrolný systém ETCS, a to formou spracovávania analýzy pre jeho zavedenie. Cieľom toho opatrenia je preskúmať možnosti zavedenia systému monitorovania cezhraničnej prepravy tovaru v podmienkach SR s cieľom minimalizovať daňové úniky na verejných komunikáciách v maximálne možnej miere. Na základe uvedeného sa navrhuje participovať na možnosti využívania systému v podmienkach PZ.

V oblasti boja proti environmentálnej kriminalite je potrebné prijať konkrétne opatrenia na zlepšenie situácie, pričom tieto vychádzajú z cieľov definovaných Programovým vyhlásením vlády SR na obdobie rokov 2016 - 2020:

- vypracovať národnú koncepciu boja proti trestnej činnosti týkajúcej sa nebezpečných materiálov a environmentálnej trestnej činnosti,
- vypracovať odborný vzdelávací a výcvikový program pre orgány presadzujúce právo v oblasti trestnej činnosti týkajúcej sa nebezpečných materiálov a v oblasti environmentálnej trestnej činnosti a zabezpečiť jeho implementáciu,
- vytvoriť regionálne štruktúry expertov v oblasti trestnej činnosti týkajúcej sa nebezpečných materiálov a v oblasti environmentálnej trestnej činnosti s cieľom zvýšenia vymožitelnosti práva v oblasti ochrany životného prostredia, posilnenia kontrolných mechanizmov a dosiahnutia priaznivého stavu v tejto oblasti.

Z hľadiska riešenia problematiky sociálne vylúčených skupín sa navrhuje prehodnotiť počet starších referentov pre prácu v komunitách, popis ich služobnej činnosti, fond ich pracovného času a posilniť výkon služby v sociálne vylúčených skupinách hliadkami pohotovostných motorizovaných jednotiek KR PZ.

Na zlepšenie dopravno-bezpečnostnej situácie sú v roku 2017 plánované opatrenia, ktoré môžeme rozdeliť do dvoch oblastí, a to v oblasti výkonu služby a v oblasti legislatívy. Vo výkone služby bude výkon zameraný predovšetkým na správanie sa chodcov a aj na správanie sa vodičov motorových vozidiel voči chodcom. Okrem uvedeného budú vo výkone služby prijímané opatrenia zamerané vo zvýšenej miere na najčastejšie a zároveň najtragickejšie príčiny vzniku dopravných nehôd, ktorými sú porušenie povinnosti vodiča, neprimeraná rýchlosť jazdy a nesprávny spôsob jazdy, pričom budú efektívne využívané všetky dostupné technické prostriedky, ktorými PZ disponuje.

V oblasti legislatívy je zámerom predložiť novelu zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za účelom uzákonenia povinnosti vodiča dať prednosť nielen chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádza cez priechod pre chodcov, ale aj chodcovi, ktorý hodlá vstúpiť na vozovku.

Dôvodom plánovanej zmeny je zníženie vysokého počtu usmrtených chodcov na priechodoch pre chodcov a zároveň splnenie cieľa stanoveného EÚ, a to znížiť počet usmrtených osôb o polovicu oproti roku 2010. Ďalším dôvodom je zníženie minimálneho veku pre udelenie vodičského oprávnenia C, CE, D1, D1E, D a DE a uzákonenie porušenia pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom v súvislosti s nerešpektovaním príkazu vyplývajúceho z dopravnej značky „Stoj, daj prednosť v jazde!“ pri vchádzaní alebo prejazde cez železničné priecestie. Ďalším opatrením v oblasti legislatívy je predložiť novelu vyhlášky č. 9/2009 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov za účelom jej zjednotenia s Viedenským dohovorom, zjednodušenia a prehľadnosti vyobrazenia a významu dopravných značiek pre občanov.

Zoznam použitých skratiek:

CEPOL	Európska policajná akadémia
EÚ	Európska únia
EULEX	Misia EÚ na dodržiavanie zákonnosti
EUMM	Pozorovateľská misia EÚ v Gruzínsku
EUBAM	Pomocná hraničná misia EÚ v Moldavsku a na Ukrajine
EUPOL Afganistan	Policajná misia EÚ v Afganistane
EUPOL	Policajná misia EÚ na Palestínskych územiach
COPPS	Európsky policajný úrad
EUROPOL	Európska multidisciplinárna platforma proti kriminálnym hrozbám
EMPACT	Pracovná skupina Európskej komisie európskych expertov na strelné zbrane
EFE	Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž
FRONTEX	Pracovná skupina Rady EÚ pre všeobecné záležitosti a hodnotenia
GENVAL	Pracovná skupina Rady EÚ pre drogy
HDG	Informačný systém identifikácie vozidiel
IS VINEXPERT	Európsky informačný systém vozidiel a vodičských preukazov
IS EUCARIS	Výbor expertov Rady Európy pre hodnotenie opatrení proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu
MONEYVAL	Organizácia Spojených národov
OSN OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OBSE PZ P PZ	Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe
KR PZ OR PZ	Policajný zbor
NAKA P PZ	Prezídium Policajného zboru
KEÚ PZ	krajské riaditeľstvo Policajného zboru
RAILPOL SR	okresné riaditeľstvo Policajného zboru
UNFICYP	národná kriminálna agentúra Prezídia policajného zboru kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru Európska sieť železničných policajných zložiek Slovenská republika Mierová misia OSN na Cypre

UNSTAMIH

Stabilizačná misia OSN na Haiti